

ရတနာသီခီ ကုန်းဘောင်ဝံသ ကွာပိနသေဌ်နင်း

မင်းအဆက်ဆက် ရွှေလက်ထက်တော်များတွင်

ပတ္တမြားတန်ဆောင် ရွှေတောင်ထွတ်ပမာ ပညာအောင်လံ

အလှူတေး ပါကဋတရ ဖြစ်တော်မူကြပေသော

မောင်းထောင်ဆရာတော်၊ ဦးမဏိဆရာတော်

လူပညာရှိ

တွင်းသင်းတိုက်ဝန် ဦးထွန်းညို

မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်

သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်အရှင်

တို့စီရင်ရေးသားအပ်သော ပေါရာဏကထာ

လင်္ကာစကားပြေကျမ်းနှင့်

ပေါရာဏကထာဋီကာကျမ်း

ရန်ကုန်မြို့

တိုက်နံပါတ်-၅၅၊ စစ်ကဲမောင်ခိုင်လမ်း

သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်။ ၁၂၆၆-ခု။

ရတနာသိင်္ခံ ကုန်းဘောင်ဝံသ ကွာပိနိသေဋ္ဌ်နင်း

မင်းအဆက်ဆက် ရွှေလက်ထက်တော်များတွင်

ပတ္တမြားတန်ဆောင် ရွှေတောင်ထွတ်ပမာ ပညာအောင်လံ

အလျှံတေဇ ပါကဋတရ ဖြစ်တော်မူကြပေသော

မောင်းထောင်ဆရာတော်၊ ဦးမဏိဆရာတော်

လူပညာရှိ

တွင်းသင်းတိုက်ဝန် ဦးထွန်းညို

မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်

သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်အရှင်

တို့စီရင်ရေးသားအပ်သော ပေါရာဏကထာ

လင်္ကာစကားပြေကျမ်းနှင့်

ပေါရာဏကထာဋီကာကျမ်း

ရန်ကုန်မြို့

တိုက်နံပါတ်-၅၅၊ စစ်ကဲမောင်ခိုင်လမ်း

သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်။ ၁၂၆၆-ခု။

နိဒါန်း

တိုင်းတမ္ပဒိပ်။ မဏ္ဍလိပ်ထက်။ ပထဝိဿရ။ ဂဇာဓိပ။ အဿာဓိပ။ သမ္ပဒ္ဓဆူ။ ရမ္မကြံစည်။ ပါရမီတော်ရှင်။ သေလက္ခရ။ ပေါဋ္ဌကာရုဋ္ဌ။ ကုန်းဘောင်ဝံသ။ ရာဇာဓိရာဇာ။ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်။ မင်းတရားကြီးရွှေလက်ထက်။ အဂ္ဂမဟေ။ ညာနေနန်းမ။ သာဘိသေက။ ပဝရတံဆောင်။ မိဘုရားခေါင်ကြီး၏ဆရာ။ ပညာဝေပုလ္လ။ လဇ္ဇီပေသလ။ သီလဝန္တ။ လောကဓမ္မ။ သုတပါမောက်ကမ်းတဘက်မြောက်။ မုံသောက်စွယ်စုံ။ လောက်လုံကုံင။ ကိတ္တိသဒ္ဓ။ ထုတိပသံသ။ အစ္စရိယအဟော။ ကျော်စောဝန်တက်။ သတင်းပွက်၍။ သုံးဆက်နရိန်။ အသမ္ဘိန္န။ သိခံနန်းရိုး။ လွမ်းမိုးတေဇ။ နဝမ။ ဒသမ။ ဒုတိယနန်းစံ။ စနေနံမင်းတရားလက်ထက်တော်တိုင်။ ပြန်လှိုင်သမ္ဘာ။ ကြေညာဝန်ထိပ်။ တံဆိပ်-ခုဆူ။ ကိုးကွယ်တော်မူအပ်သော။ ပညာသီဟ သာသနာ လင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇရူ။ **သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်** ဘုရားသည်။ နောင်လာနောက်သား။ တက်ပွားအသရေ။ ကဝေတဆူ။ ဖြစ်လိုသူတို့။ နယူပဒေသနယဂ္ဂါဟ။ ရစိမ့်သောငှာ။ (မောင်းထောင်ဆရာတော်)။ ရေးသားအပ်သော သူဟောင်းတို့ဝေါဟာ။ ပေါရာဏကထာကို။ ပျို့ကဗျာ။ အလင်္ကာရကန်။ အဲအန်လူးဒါး။ ရတုဇချင်း စသည်များနှင့်။ ကိုးကား တိုက်ဆိုင်ပြီးခါ။ ဝေါဟာရတ္ထ။ သာဓက ထုတ်ဆောင်လျက်။ အရောင်ထွန်းပ။ မဟာအနဂ္ဂ။ မနောမယပတ္တမြား ရတနာကို။ နာယကာနှစ်။ ဇမ္ဗူရစ်ဖြင့်။ သစ်သစ်လျောက်ပတ်။ မျက်ကြိုးသတ်သကဲ့သို့။ နိတတ္ထဖွင့်ခါ။ ဝိတ္တာရတရပ်။ ရေးသား စီရင်တော်မူအပ်သော။ သမူဟဂန္ထ။ ပေါရာဏကထာ။ ဋီကာကျမ်းကြီးနှင့်တကွ။ ရဟန်းပညာရှိ(အရှင်မဟာသီလဝံသ)။ (ဆရာတော်ဦးမဏိ)။ (အမတ်ပညာရှိတွင်းသင်းတိုက်ဝန်)တို့ ရေးသားစီရင်အပ်သော ပေါရာဏကထာ။ လင်္ကာစကားပြေများကို။ အသီးသီးသော ပျို့ကဗျာလင်္ကာ။ ရာဇဝင်ကျမ်းဂန်။ ဂန္ထန္တရ။ ဗဟုသုတ။ ရကြစေရန်။ အောင်လံထူစိုက်။ သုဓမ္မဝတီ စာပုံနှိပ်တိုက်ကြီးတွင်။ မူအထပ်ထပ်နှင့်။

တည်းဖြင့်သုတ်သင်။ စက္ကုမြင်ကျ။ အက္ခရာပဒ။ သဝေပုဒ်မ။ မညံ့မဖြင်း။
မချွတ် မယွင်းစေရ။ ကြပ်မပြုပြင်။ စက်တင်ပုံရိုက်ပြီးစီးပြီဖြစ်ပါကြောင်း။

နမော တဿ ဘဂဝတော အဟရတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တွင်းသင်းပေါရာဏကထာ

ရှေးသူဟောင်းတို့ ပြောဆိုသုံးစွဲကြသည့်ပေါရာဏကထာကို။ ဆရာကြီးတို့ စပ်ဆိုသည်အတိုင်း။ ယုတ္တိအာဂုံပုံတို့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ တွင်းသင်းမင်းကြီး မဟာစည်သူ ထုတ်နုတ်သည့်ပေါရာဏကထာ။

ပေါရာဏ ယခုဝေါဟာရ

လက်မွန် ရှေးဦးရှေးဖျား

သိမ်းပြည်း အရှက်ရသည်

ယခင် အလျင်ရှေး

လက်တည်း လက်ပူးလက်ကြပ်

ဦးလေး ငြီးငွေ့သည်

ရှောင်တခင် မြန်မြန်

ကတ်လတ် အမြီးမကွာ

ကန့်လန့် ၎င်း

ကပ်လပ် ၎င်း

တောံတပို မြန်မြန်

တောံပတ် မြန်မြန်

တလည်လည်	အတူတူ
စိုပြည်	ကြာမြင့်သည်
မဟဲ့	မရှိ
မောသော	ခိုးသူ
ရွှေမှော်	မင်း
တန်ထွာ	သဘာဝဓမ္မတာ
သနီသန်း	ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသည်
မြစ်အော်	မြောက်အရပ်
တရုထည်	တူသောသဘောရှိသည်
ဝေယံညှင်း	အမိုးအုပ်ကြွပ်
တန်ဆေး	တမန်
သုံးသေး	တမန်
တန်စို	လူလင်ပျို
မဝယ်မလှယ်	မလှမ်းမိ၊ မကမ်းမိရှိသည်
ဥပါ	ဘီလူး
ဖျားရေ	ဒီရေ
ခရော်ခရွတ်	မညီမညွတ်သောမြေမာမြေကြမ်း

မြောက်မြေ	ဝတ်ကြေရုံမျှပြုသည်
မြောက်မြေ	မကောင်းသောကြွေးမြီကိုခံရသည်
ခစီးပတ်မြေ	အိမ်ရာပြစ်မှား၍ လျှော်ဒဏ်သင့် သည့်မြေ
လဘော	အပြည့်တင်းကြမ်း
ပိုလင်ကဲး	အပြည့်အလျှမ်း
ပြည့်လင်း	အပြည့်အလျှံ
သွေးချို	ရလိုသောဆန္ဒ
စေ့ချဉ်း	အနီး
ယမ်းပည်း	ရိုသေသည်
စိပ်ပြား	လိမ္မာသည်
အကိုက်	အညောက်ပေါက်
တပဲး	အတူ
တန်စီး	ရွှံ့စေးရေညွှန်
ပတူပယင်	ဘွဲ့ဘွဲ့နဲ့နဲ့
ဗဟို	အလယ်
ဒုဟ	နှစ်ခွဲရှိသည်

ပတုံပလ္လဲ	အကုန်အစင်အကျန်မရှိ
တူးတည်	မယိမ်းမဖည်တုံတံစားစား
မမိုမရွာ	မဟောင်းမနွမ်းအသစ်စဲးစဲး
ခပင်း	အများ
ခပဲး	အများ
ဝဲမကူး	အသီးအခြားသူနှင့်မတူ
ဦးမတောင်း	ရန်သူမနိုင်
စရကုတ်	ရအံ့သောလတ်လာဘကိုသိသည်
အစုတ်	အများ
ယခေါင်	ရှည်မြင့်ဝေးလံသည်
အားမသာ	ရုန့်ရင်းကြန်းတန်းသောစကား
ကိုင်ကန်	ရေတွက်မှတ်သားသည်
ငေါင်ကံ	မနာသာသောအသံ
တင်ကျေး	တွန့်တွန့်ရှိသည်
အထည်း	အညစ်အကြေးမသန့်မသက်
တိုင်ထိ	ဆင်းရဲသည်
သာလကာ	မပင်မပန်းရသည်

တိလင်းကြည်	အကွယ်အကာမရှိ
ဖက်လဲးတကင်း	စုံစုံမက်မက်နှစ်သက်ဘွယ်ပြုသည်
တအော်လဲးလဲး	အဖန်ဖန်အကြိမ်ကြိမ်များစွာဖြစ်သည်
ပစေးပအူ	မရှိမသေမချေမငံသောစကား
စင်းလျင်း	အမြဲမကွာ
ကင်္ကာ	မျက်မှောက်
လင်ကဲးတဖြာ	ရပ်ရှစ်မျက်နှာတစပ်တည်း
သရော်	အစေးအညှော်နံ့စော်သည်
နက်တံ	အတိမ်အနက်အနေးအလျင်
ကုတ်သဲ	မြေကြားမျှမရှိစေညီညွတ်ဖို့ညှိသည်
မီးတား	တန်တိုင်း
ဂီဝါ	အစဉ်ကို မှတ်မိသည်
ခြခြ	ကွဲအက်သည်
လံပါး	ဖျဉ်းအို
မကန်	အပြည့်အလျှံမဆုံနိုင်
ကျိုကျူး	ချွတ်ယွင်းသည်
စူးစား	စုံစမ်းခွင့်အကူတူရှာတွေ့သည်

သူရန်းပဲး	သူ့အလေ့အကျင့်
ဒေါမား	အိုးကြီး
မန်း	စင်ကော
ရှုံးခတ်	သစ်တို့ကိုအချောတိုက်ငင်သည့်ကိုက်
တောင်ကိုင်	မြတ်သောအရပ်ဌာန
စပ်စပ်	မုချအမှန်
သန္ဓေ	ဦးခေါင်းသန္ဓေအစင်ဆေးသည်
သန္ဓေ	ဘလားသန္ဓေ
ကော်ရော်	အရိုအသေပူဇော်သည်
တမုန်	လှေပဲ့သမား
ဆီပေါ်	ဆီပူ
နှင်းပန်း	တူနိုးသည်
ထင်းပန်း	တူနိုးသည်
ပုပွေါင်း	ခြံ
လုံးသီးလုံးပေါ	တမ်းစေ့ကာ
ဥသို	အလုံးစုံ
နစ်နော	အစကအဆုံးတိုင်အောင် နှိုင်းယှဉ်

	ဆင်ခြင်သည်
သူနုပုံ	သူယုတ်
မတီးမရာ	မအပ်မရာ
မဆွ	ရှေးဦးရှေးဖျား
သလိသလွင်း	အချင်းချင်းပေါင်းဘက် ရောနှောကြသည်
ရည်	ပြတ်အောင်ဖြတ်သည်
ပလာ	အရံအကာမရှိ
သင်းချပ်တီး	တညီတညွတ်အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်
တပြိုင်ပြည်းပြည်း	အဖန်ဖန်အမြီးမကွာ
ချေ	မှဲ့
ချက်တွေ	ဖူးတွေကြိုက်ကြို
ပုလဲတမူး	နှစ်သက်လေးမြတ်သည်
ဘုံငရဲ	ငရဲဘေးသင့်သည်
မျောက်များ	မျောက်အိပ်သကဲ့သို့တခဏအိပ်ခိုက်
အမ်းချ	ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ်အားထုတ်သည်
ဥပြီး	ခုံတိုင်

တန်သို့	တိုင်ဘူး
ထိုက်	ရိုက်ခတ်သည်
ကံမြစ်	ဆုံးမသည်
မို့	နှစ်လရက်တို့၌လိုက်၍ယှဉ်၏
မှုန်းစား	တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည်
တဲ	ထိခိုက်ကြသည်
သီစား	သူတထူးအမူအရာကိုသိသည်
ကရုဏယင်	လျှောက်ပတ်တင့်တယ်သည်
စဉ်စဉ်	ထွန်းလင်းသောအရောင်ရှိသည်
ညီးလင်း	စောင်းထောင်တိမ်းစောင်းရှိသည်
ကိုးကား	အတင့်အတယ်အသရေကိုဆောင် သည်
ဟေဝန်	တော-ဆိုလိုသည်ဟုဆရာအချို့ဆို၏
စေးပျစ်	၎င်း
စုံ	၎င်း
ရဂုံ	၎င်း
ဂနိင်	၎င်း

ဖျား	၎င်း
မြိုင်	၎င်း
တီတွတ်	နှေးပျင်းဖင့်နွဲ့သည်
မုနော	အတင့်အသရေ
စယ်	ပျောက်စဲးသည်
အကံc	သူယုတ်မာ
ပွတ်တွန်း	တညီတညွတ်သင်းချောတိုက်
တုံ့	တန်းရုပ်
နစ်	နောက်သို့ပြန်
ဥဒါဟို	တစုတခဲးမပျက်
တံစမ်း	တောင်ပြတ်ကမ်းပါးတို့၌ ကျောက်နို့ ကျောက်တန်းမှထွက်သောရေ
မွေမွေ	ကျဉ်းမြောင်း
cထည်cဝ	မထင်မရှားအမှတ်မဲ့
ပစ္စူ	ပုဆိုးဖြူ
ပက်ပါ	ရင်ဆိုင်တူရူ
သောင်း	အဖျင်း

ဆို	ဆီးကြို
ချက်ကုံ	အကြွင်းမဲ့ဆိုလိုသည်
လေးကုံ	ငြိမ်ဆိမ်ဆေးလေး
ဖက်ထစ်	အမြဲ
တက်လောင့်တက်လဲး	ဝမ်းထဲ၌တလုံနွေးနွေးတထွေးလုံးလုံး
	ရှိ
ထိမ်း	ခုတ်ပြတ်သည်
ဆပ်များ	ကြမ်းကြုတ်
သရည်း	ခွါရှုံးရှောင်လွှဲ
လှီးလွှဲ	တိမ်းကာရှောင်ကာ
ခနောင်းကြလဲး	ဝဲး
စင်စို့	ရွက်စပ်
ဆုန်းဆုန်း	စဉ်တွက်သည်
သံလျှောင်	သံကြိုး
ဖုံးဖွက်	စလောင်း
အိုးတန်	အိုး
ဖအဲး	အရှင်

လမြိတ်	ဆက်မိသည်
ပြုတ်တု	မချွတ်မလွဲအမြဲ
ကျိုးကျည်	မရွံ
ပေါယယ်	အများ
ခိုက်ဆည်း	ရန်ရှာ
ကျော့သွေး	အကြောင်
ကန်ပိုင်	ကန်ရိုး
သွတ်လယ်	မပြတ်မစဲ
တစ်	ဆွတ်သည်
ထက်တိုက်	ယခုတိုင်အောင်
လှင်ကန်တောင်း	တုတ်တိုတုတ်တောင်း
ရဝေ	နန်းအိမ်တိုက်ခန်း
ကုတ်ကော်	နက်နဲခဲယဉ်း
ကွန်	မြောက်သည်မြင့်သည်ယုံတက်သည်
ကွမ်းထည့်	ဆရာမှန်းထား
စောကြော	ဆင်ခြင်ဆောက်တည်၏
ပွဲ	အကြွင်းမရှိ ကုန်စင်ပြီ

မိမိုင်း	အကြီးအမြတ်
ကြံထက်	ပညာ
သစ်သစ်	မကြွင်းမကျန်
နေအပ်	နေပူ
ပူအစ်	ပူလောင်သည်
စစ်စီး	နှိုင်းယှဉ်စရာမရှိ
နားပါးမှုတ်	နားပါးဝင်အောင်ဖြည့်ဖြူး
ပြောင်	အကြီးအငယ်စသည်
အန်းမရ	အထောက်အလှမ်းမမီ
တွင်းကျင်း	ဖောက်ထွင်းနိုင်သောပညာရှိသည်
သေဥမြေ	ဘူမိနက်သန်ရှိသောမြေ
စုလျား	အပေါ်တင်ပုဆိုး
ပါဝါရ	စုလျား(ကိုဟောသည်)
အဆောက်အဦ	အရံအကာသုံးဆောင်ရန်
ပိတ်စပ်	ဂုဏ်သတင်းအနံ့ပျံ့နှံ့သည်
အုန်အောက်	မသွေ့မမြန်းဆွေးမြည့်
ဖြန်းတော	လျင်မြန်သည်

ပန်းလည်	စက်တိုင်
သစ်ဆင်း	တော်သလင်း
ဇနီး	မယား
မောင်နှံ	လင်မယား
လင်းမှီး	လင်းမယား
တော်လှန်	ကျွန်အဖြစ်ကလွတ်
လျင်ခုပ်	အလျင်အမြန်
ကြော့ချည်း	ပျင်းရိ
ထက်ချည်း	ယိုယွင်းပျက်စီး
ယရည်း	ဆင်ထိန်း
နှစ်ထောင်း	အားရဝမ်းသာ
စီရင်ကျည်	ယွင်းယိုသည်
ဥတဲး	တံခါး
တိုးတည်	အနီးအပါး
ပလုပ်ပလောင်း	နှစ်ထောင်းအားရ လုပ်ပြည့်လုပ်ဝန်း
	စားသောက်
တသက်လျာ	အစိုးတပိုင်တခဏ

ဟုတ်စား	လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်
ညဉ့်ငှက်	သူခိုး
တွေးတောသင်	ဆင်ခြင်နှိုင်းဆသည်
လွှတ်	ပေးလှူပူဇော်
ဟုတ်လေးတမတ်	မလောက်မလားမခန့်ညားပြု
သည်လျာ	မယား(ဟော)လင်(ဟော)
သည်မျိုး	၎င်း
သည်ပင်	၎င်း
သည်ရန်	၎င်း
သည်ရင်	၎င်း
ဆွေးသည်	၎င်း
စစ်တလေး	တမ်းခွန်
နခေါ်နချည်	အောင့်သီးအောင့်သက်
ပုရစ်	ညွန့်ဖူးပွင့်မုံတို့၌ အတွန့်တွန့် ချပ်သေးပပ်သေး
ကန်တောင်	လယ်ဦးလယ်ထိပ်ကတဘက်ဆည် ကန်

မျက်ရည်ချူ	မျက်ရည်ယို
မတကာ	မတော်မသင့်သောအပြုအမူ
တီးတောင်း	အထောင့်အကွေ့မော်ရွန်းထွက်သည်
စကားဖ	အလိုမရှိသည့်စကားကို သူတထူး ပြောလျှင် စကားပျောက်အောင် စကားတပါးကို ချပ်၍ပြောသည်
စံနံ	စပါး
သရောင်း	ဆွေးမြေ့သွေရောင်း၍ မစေ့မစပ် ကွဲ
တန်ထွာ	သဘောမဓမ္မတာ
သူလှောင်	သူခိုးသူဝှက်စသောသူယုတ်
တောင်မြစ်	တောင်မြောက်
မခိုင်းမမျဉ်	အဆီးအတားမရှိ ထိုးထွင်း ထောက် ချင့်နိုင်သောဉာဏ်ပညာ
တပ်ဖြေ	တပ်စွမ်းချစ်ခင်သည်
ဖြှပ်	ဖွပ်လျှော်
မျက်မှောင်	လက်ပြန်ချည်

သောင်း	အဖျင်းမမာ
စဲးတန်း	သောင်မြိတ်စဲးတန်း
ကျည်နဲးကျည်နူး	နေ့ဖျည်းကြာတင်သည်
ကြိမ်း	ပင်ပန်း၊ နာကျင်၊ ကြောံလန့်
နဝေနစဉ်း	နှလုံးမသာနာကျင်၏
ပတ်လျ	လှလင်ပျို
ကမ်းတောင်း	ကမ်းပါး
ကြည်းကြည်း	ရွှန်းရွှန်းရွှင်ရွှင်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
စိန်းလိန်းတင်းလင်	မျက်မှောက်မျက်မြင်
နှရား	ကြောက်လိကမန်းဟူသကဲ့သို့ ကြောက်ကြိမ်း၏ (အယုဉ်မျှသာ အနက်မရှိ)
မိုးနှောင်းသံထင်	ဘုန်းတန်ခိုးအာဏာနှင့်ပြည့်စုံသော သူတော်သူမြတ်
ယူးယူး	ထိလှလှ
ပလေးပလာ	မရည်မင်မလေးမလောက် ပြက်ပြယ် သမှုပြု

တွင်းသင်းပေါရာဏကထာ

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊

ကုံးဘောင်ပြည်ကြီးသခင်-အလောင်းမင်းတရားကြီးသားတော် အပြည်ပြည် ထောင်သောပဒေသရာဇ်တို့ ဦးညွှတ်ရာ မဟာအမရပူရပြည်ကြီးသခင်ဆင်ဖြူ များရှင်မင်းတရားကြီး၏ ၁၃-နှစ်ရောက်သောအခါ အစောင်စောင်သော ပျို့ ကဗျာလင်္ကာမော်ကွန်း ဧချင်းရတုတို့မှ။ မဟာစည်သူ ထုတ်ယူအပ်သောပေါ ရာဏကထာစာတမ်း။

လက်မွန်-ရှေးဦးရှေးဖျား။ ။ရှေးဖျားလက်မွန်။ မမြင်ဟန်ကို။ တသွန်ဤ တွင်။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ပြုပ်ကာလက်မွန်။ ခဏဝန်ဖြင့်။ စင်တန် ကောင်းစွာ။ ။၎င်းပါရမီခဏ်း။ ။ပိုင်းခြားတတန်။ ကမ္မည်းကန်သည်။ လက်မွန်အစ ပဌမတည်း။ ။ပုံတောင်နိုင်။ ။

သိမ်းပြည်း-အရှက်ရသည်။ ။မျက်နှာသိမ်းပြည်း။ ။အရှက်သီးလျက်။ ။မဲ့ချည်း ထားမြို့။ ။တားဘော်ချိုသည်။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။(ရှင်သီလဝံသမှာ ရှိမ်း ပည်းဟူ၍။ ရအက္ခရာနှင့်ရေး၏။ သဘောမကွဲမပြားပင်ဖြစ်သည်။)

ယခင့်-အလျင်ရှေး။ ။ဂါထာအသင့်။ ။ယခင့်ငါ့ကို။ ပုန်ဏားဆိုသား။ ။ဘူရီ ဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။စစ်မက်ယခင့်။ ။ကျင့်ခဲ့ဘူးသား။ ။ငရဲခဏ်း။ ။ (ယခင့်၌အဖြစ်နှင့်သာရေးသားရွတ်ဘတ်။)

လက်တည်း-လက်ပူးလက်ကြပ်။ ။ဖြစ်ကျင်သနည်း။ ။လက်ထည်းမကွာ။ ။ငါနှင့်ဖူးတွေ့။ ။ယခုနေ့က။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။အဘယ်တောမှာ။ ။နေရှာ လိမ့်နည်း။ ။သားခမည်းကို။ ။လက်တည်းငါတို့။ ။မွေးမည်ဘို့။ ။၎င်းဟတ္ထိ ပါလ။ ။

ဦးလေး-ငြီးငွေ့ ။ဘာသာဦးလေး။ မငြီးသေးခဲ့။ ချစ်ရေးကြုံသို့။ ။ဟတ္ထိ
ပါလ။ ။ဦးလေးငြီးမျှ။ မြေကြီးအားသာ။ စီးပွားရှာသည်။ ။ဆုတောင်း
ခဏ်း။ ။

ရှောင်းတခင်-အလျင်တဆော။ ။(ဝိသဇ္ဇနီနှင့်ရေး)။ ။ဖြုတ်ချည်းလကောင်း။
ရှောင်းတခင်ခင်။ ကြမ္မာလျှင်တည်။ ။သစ္စာခဏ်း။ ။အရေးကန့်လန့်
။ ဟန့်ပါကောင်းလျက်။ ရှောင်းတခင်ခင်။ ခုံတမင်လျှင်။ ။သံဝရ။ ။(ယ
ခုကားရှောင်တခင်ဟု ငသတ်သက်သက်သာပြောဆိုကြ၏မသင့်)

ကပ်လတ်-ကပ်လပ်-အမြီးမကွာ။(ပသတ်နှင့်နည်းတူ)။ ဆိုခြင်းကတ်လတ်
နှလုံးဆတ်နှင့်။ အမတ်ရေးချဲ့။ မေတ္တာမဲ့။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။မကွာ
ကပ်လပ်။ အမြီးကြပ်လျက်။ နောက်ထပ်မကင်း။ ။ဇာတ်ပေါင်း။ ။အထပ်
ထပ်လျှင်။ ကပ်လပ်သူ့ကျွန်။ မတော်လွန်ဟု။ ။ငရဲခဏ်း။ ။

တောက်တပို-တောက်ပတ်-အလျင်တဆော။ ။လျင်တောက်တပို။ ရက်ကြွင်း
တိုခဲ့။ နဂိုရိပိုက်သိမ်း။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။(တောက်ပတ်လည်းနည်းတူ)။ ။
လျင်စွာတောက်ပတ်။ မရောက်တတ်ခဲ့။ ။သံဝရ။

တလည်လည်-အတူတူ။ ။မြေတလည်လည်။ အတိုင်းတည်သို့။ ။ပါရမီ
ခဏ်း။ ပျားရောနို့ရည်။ တလည်လည်သို့။ ရွှေဟင်္သာပျို။

စိုပြည်-ကြာမြင့်သည်။ ။ရောက်ပေါက်သိန်းခို။ ပြည်ထိုထိုသို့။ မစိုမပြည်။
လျင်လျင်တည်၏။ ။ရှင်သီလဝံသတံတားဦးတည်။ ။စိုစိုပြည်ပြည်။ မေတ္တာ
ကြည်က။ ဆိုမည်ခြင်းရာ။ ။ဘုံခဏ်း။

မဟဲ့-မရှိ။ ။စိစစ်ထင်ပြီ။ မသာခဲ့တည့်။ မဟဲ့မရှိ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

မောသော-ခိုးသူ။ ။ပြင်းထံပူလော။ မောသောခိုးသူ။ ။ပုံတောင်နိုင်။

ရွှေမှောက်-မင်း။ ။ ငါနှင့်ရွှေမှောက်။ နှစ်ယောက်အမျှ။ ပေးဝေငှဟု။ နှစ်ပါး
စုလည်း။ မရှုမင်းအား။ ။ ဟတ္ထိပါလ။

တန်ထွာ-သဘောဓမ္မတာ။ ။ နတ်ပေါင်းညီညွှာ။ တောင်းပန်ထွာသော်။ တန်
ထွာငါးခု။ ရှုလတ်တုံလျှင်း။ ။ ဇာတ်ပေါင်း။

သနီသနဲ-ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ။ ။ သောကားပီပီ။ သနီသနဲ။ ။ ဆုတောင်းခဏ်း။

မြစ်အောက်-မြောက်အရပ်။ ။ မျက်နှာမြစ်အောက်။ မြောက်သို့ကြွထမ်း။ ခုနစ်
လှမ်းဖြင့်။ ။ ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ မိုးဝန်နှင့်သောက်။ မြစ်အောက်ဧသန်။ ဟိမ
ဝန်သို့။ ။ ဟတ္ထိပါလ။

တရထည်-တူသောသဘော။ ။ နွားတရထည်။ တောင်သူပြည်တွင်။ ။ ဆု
တောင်းခဏ်း။ ။ စိန်တရထည်။ လက်ရုံးရည်ကြောင့်။ ။ ဘုံခဏ်း။

ဝေယံညှင်း-အမိုးအုတ်ကြွပ်။ ။ ဝေယံညှင်းကို။ နတ်မင်းတို့ဝေယံ။ ရှင်းရှင်း
ပယ်၍။ ။ ဘုံခဏ်း။

တန်ဆေး၊ သုံးသေး-တမန်။ ။ လိပ်ငယ်သလေး။ ကွေးတလွေးကို။ တန်ဆေး
တမန်။ မစေတန်ဟု။ ။ ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။ တမန်တန်ဆေး။ သုံးသေးလာ
ကြိုက်။ ။ သံဝရ။ ။ (အချို့စာ၌။ သူပေးလာကြိုက်။ ဟုပဏ္ဏာပေးလာသည်ကို
ထင်မှတ်၍ ရေးကြ၏။ ။ ဆင်ခြင်)။

တန်စို-လှလင်ပျို။ ။ ငယ်သွေးတန်စို။ လှလင်ပျိုတို့။ ။ ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။
။ ပေါက်သားတန်စို။ မုန်ယိုထောင်ထွေ။ ။ ရွှေစာတိုင်။

မဝယ်မလှယ်-မလှမ်းမိမကမ်းမိရှိသည်။ ။ မဝယ်မလှယ်။ လှေကုန်သွယ်တို့။
ကျွန်းယံထောက်မ။ မှီခိုရသို့။ ။ ပါရမီခဏ်း။

ဥပါ-ဘီလူး။ ။ဥပါခက်ဟု။ ရမ္မက်မကြွင်း။ ဆွဲနှစ်သင်းသား။ အပြင်းဘမ်း
ကြူး။ တောဘီလူးကို။ ။ပါရမီခဏ်း။

ဖျားရေ-ဒီရေ။ ။ရက္ခိုင်မူကား။ လူလည်းတထွေ။ ရေလည်းတခြား။ ဖျား
လည်းတက်သက်။ ။ရှင်တေဇောသာရဆိုရတု။ ။ကျလျှောဖျားရေ။ မှန်ဆန်
ပြေ၍။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ရိုင်းလှသည်မြေ။ ရောက်တုံလေသော်။ ဖျားရေတက်
သက်။ ။ဆိုနဝဒေး။ ။ခရီးမြေရှည်။ ချီရတု။ ။(မင်းရဲဒိဗ္ဗဇချင်းတွင်မူကား။
ယခုခေါ်ဝေါ်ကြသည့်အတိုင်းသာ။ တိမ်းမိုးသားမြေ။ မရွာနေ၏။ ဒီရေပုန်
လှိုင်။ တက်ခါကြိုက်လည်းဟုစပ်လေသည်။

ခရော်ခရွတ်-မညီမညွတ်သောမြေမာမြေကြမ်း။ ။ခရော်ခရွတ်။ မြေပတ်မကြား
။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

မြောင်းမြ-ဝတ်ကြေရုံမျှပြု။ ။မင်းကြီးသတ်လေ။ မာန်ပါစေလည်း။ မြောင်း
မြေပိုင်ကာ။ ဆိုပါဘိလော။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။မြောင်းမြေပိုင်ဆန်း။ လျှော်
သင်္ကန်းနှင့်။ ။ဆုတောင်းခန်း။

မြော်မြီ-မကောင်းသောကြွေးမြီကိုခံရသည်။ ။စုတိခြီးခြီး။ မြော်မြီခံသည်။
တရံငါသာ။ မဟုတ်စွာတည့်။ ကာမာငါးပါး။ ။ဇာတ်ပေါင်း။ ။(ကာမဂုဏ်
ငါးပါးတည်းဟူသော ကြွေးမြီကိုစားသည်ဟုလိုသည်။ သူဟောင်းတို့မကောင်း
မြောက်မြီ။ ဟုဆိုလေ့ပြု၏)။

ခစီးပတ်မြီ-အိမ်ရာပြစ်မှား၍လျှော်ဒဏ်သင့်သည့်မြီ။ ။ခစီးပတ်မြေ။ ခံရထွေ
လည်း။ ။ငရဲခဏ်း။

လဘော-အပြည့်တင်းကြမ်း။ ။မြစ်သို့လဘော။ အာသဝေါကို။ ကျလျှောဖျား
ရေ။ ။ပါရမီခဏ်း။

ပိုလင်ကဲ-အပြည့်အလျှမ်း။ ။မပြည့်ရဘဲ။ ပိုလင်ကဲဖြင့်။ ။ဘုံခဏ်း။

ပြည့်လင်း-အပြည့်အလျှံ။ ။ယည်ပြောင်တဆင်း။ ပြည့်လင်းဧရာ။ ။ဇေယျ
ရန္တမိတ်ဆိုခုနစ်ခွေလျှင်ချီရတု။

သွေးချို-ရလိုသောဆန္ဒ။ ။ရခြင်းသွေးချို။ ဦးမစိုမှု။ မလိုမလွတ်။ သူ့ကြောင့်
ညွတ်သို့။ ။ပါရမီခဏ်း။

စေ့ချဉ်း-အနီး။ ။ရောက်အောင်ပို့ကြဉ်း။ ဆုခဲးယဉ်းကို။ စေ့ချဉ်းစာထွန်။
။ပါရမီခဏ်း။ ။ယဉ်ကြည်ချမ်းမြေ့။ နီးချဉ်းစေ့သည်။ အရှေ့လဟာ။ မြစ်
ဧရာနှင့်။ ။ရှင်ရဋ္ဌသာရဝတ်ရုံကျောင်းဘွဲ့။

ယမ်းပြည်း-ရိုသေ။ ။မာန်ဟုန်ချုပ်တည်း။ ယမ်းပြည်းရိုသေ။ ပူဇော်စေမှ။ ။
ဆုတောင်းခဏ်း။

စိတ်ပြား-လိမ္မာသည်။ ။လူအဝှန်းအား။ စိတ်ပြားလိမ္မာ။ ။ဇာတ်ပေါင်း။ ။
မစိတ်မပြား။ ခြင်းနယ်ကျားသည်။ ။ဟတ္ထိပါလ။

အကိုက်-အညောက်ပေါက်။ ။သူမွန်ရသေ့။ ။ဖွားသည့်နေ့၌။ အကိုက်အ
ညောက်။ မြေကပေါက်၍။ ။ပါရမီခဏ်း။

တပဲ-အတူ။ ။နတ်နယ်တပဲ။ အံ့ကြဆဲးဟု။ ။ပါရမီခဏ်း။

တန်းစီး-ရွံ့စေးရေညွန်။ ။နက်ကျံတန်စီး။ ရွံ့ခရီးကို။ မပြီးပါခင်။ ပါရမီ
ခဏ်း။

ပတူပယင်-ဘွဲ့ဘွဲ့နွဲ့နွဲ့။ ။အမွန်တဆူ။ လေးမြတ်မူလျက်။ ပတူပယင်။ သိဒ္ဓိ
တင်သည်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ဗဟို-အလယ်။ ။မဏ္ဍိုင်ဗဟို။ နတ်များခိုသည်။ မြင့်မိုရ်တောင်ရင်း။ နတ်တ
လင်းသို့။ ။ရှင်ရဋ္ဌသာရဝတ်ရုံကျောင်းဘွဲ့။ ။(အချို့သူတို့ကား။ ဗဟဋ္ဌသဒ္ဓါ
ကို ဗဟိုရံစပ်သည်ဟုယူကြ၏။ နေမိဘုံခဏ်းတွင် အလယ်ဗဟို။ ရွက်ဖျား

ညိုနှင့်။ ဟုဆိုသည်ကို ထောက်၍ သူဟောင်းစကား ဖြစ်သည်။ ယူသင့်လှသည်။ တီးသည်ပဟိုရ်မှာ ပဟာရသဒ္ဒါကိုထောက်၍ ပဌမအက္ခရာပနှင့်ရေးသားရမည်။)

ဒုဟ-နှစ်ခွ။ ။တွေးတောနှစ်ခွ။ ကြံဒုဟဖြင့်။ ဆုတ်ရပိမ့်လော့။ တက်ချိမ့်လောဟု။ ။ပါရမီခဏ်း။

ပတုန်ပလဲ-အကုန်အစင်အကျန်မရှိ။ ။ကျေးဇူးဂုဏ်ကို။ ပတုန်ပလဲ။ အကြွင်းမဲ့လျှင်။ လေးတွဲအညီ။ ကျောက်ကြီးချိုသို့။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

တူးတည်-မယိမ်းမဖည်။ တုံတုံစားစား။ ။မြစ်သာရေကြည်။ ချောင်းမြရည်သို့။ ။ တူးတည်သွားလိမ့်။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ရှင်မကျေးဇူး။ တမူးမူးလျှင်။ မတူးမတည်။ ။ဘုံခဏ်း။

မမိုမရွေး-မဟောင်းမနွမ်း။ အသစ်စဲစဲ။ ။ညှိလည်းမစို။ စည်ကျောက်ညိုသို့။ မမိုမရွေး။ ။ရံမီးထားနှင့်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ခပင်း-အများ။ ။လူခပဲကား။ ငါ့ပွဲစည်ကာ။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ရင့်သည်ကားလဲ။ ။ခပဲညွန့်ကိုက်။ နွေသို့လိုက်၍။ ။တောင်ငူမင်းဆို။ နွေရက်နီးလျှင်ချို။ ။(အချို့သူတို့ကား။ ။ခပဲညွန့်ကိုက်ဟုဖတ်ကြ၏။ ။ခပဲနှင့်အချိန်ကာလမတိုက်။)

ဝဲမကူး-အသီးအခြားသူနှင့်မတူ။ ။မိုက်မိုက်မဲမဲ။ ပြည်မပွဲနှင့်။ ဝဲမကူးလျှင်။ တောတွင်းပီပီ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ဦးမတောင်း-ရန်သူမနိုင်။ ။ရင်းတားကျုံးမြောင်း။ ဦးမတောင်းတည့်။ ။ရပ်ကောင်းခိုင်ကြည်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

စရကုတ်-ရအံ့သောလာဘ်လာဘကိုသိ။ ။ယောက်ျားအစုတ်။ စရကုတ်ဖြင့်။ သူဟုတ်တို့မှာ။ တတ်လှစွာဟု။ ။ငရဲခဏ်း။

ဖားခုန်ဖားဆင်း-မညီမညွတ်ချွတ်ယွင်း။ ။ကြမ္မာဖြင်းသုန်။ ဖားခုန်ဖားဆင်း။
အယွင်းယွင်းလျှင်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

အစုတ်-အများ။ ။ပင်လယ်သမုဒ်။ ရေအစုတ်ကို။ သောံထုတ်မကောင်း။ ။ဘူ
ရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

ယခေါင်-ရှည်မြင့်ဝေးလံသည်။ ။နစ်နော်တိုင်အောင်။ ယခေါင်ကမ္ဘာ။ ရှည်
မြင့်ကြာသော်။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ထက်တိုင်ယခေါင်။ ရှေးအယောင်သို့။
နောက်နောင်သော်လည်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

အားမသာ-ရုန်ရင်းကြမ်းထမ်းသောစကား။ ။စကားကြမ်းစွာ။ အားမသာမျှ။
ရံကာမရှိ။ သားများမိဟု။ ။ဟတ္ထိပါလ။

ကိုင်ကန်-ရေတွက်မှတ်သားသည်။ ။မဟာကထာန်။ သင်္ချေလွန်၍။ ကိုင်ကန်
ရေတွက်။ ။ဂဏန်းဆက်လည်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ငေါင်က-မနာသာသောအသံ။ ။တံစမ်းလည်းထွက်။ ငေါင်ကမခြေ။ သား
ငှက်လေကို။ စင်စေဝေးစွာ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

တင်ကျေး-တွန့်တွန့်ရှိ။ ။ထုံသင်းမွေးမွေး။ တင်ကျေးတွန့်တွန့်။ ငှက်ပျော
ညွန့်ဟု။ ။နေမိနိက္ခမခဏ်း။

အထည်း-အငြစ်အကြေးမသန့်မသက်။ ။ငြစ်ကြေးအထည်း။ ရိရိသည်းလျက်။
။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။မအပ်ကျိုးနည်း။ မြူအထည်းကို။ သုတ်လှည်းလျှော်ဖြူ။
။ပါရမီခဏ်း။

တိုင်ထိ-ဆင်းရဲသည်။ ။ဆင်းရဲတိုင်ထိ။ သားသည်မိတို့။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။
တိုင်ထိနုလုံး။ ဆုံးခဲ့ပြီလော။ ။ရွှေဟင်္သာပျို။

သာလကာ-မပင်မပန်းရ။ ။မညှိုးရံခါ။ သာလကာဟု။ ငါ့မှာခေါ်ပင့်။ ငါ့ကို
လင့်သား။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ကပ်ဆည်းငါ့မှာ။ သာလကာတည့်။ ကောင်းစွာ
နှစ်သက်။ ရွှေရလျက်လျှင်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။(ယခုအခါ။ သာလကာတလင်
ပန်း။ ပင်ပန်းသည်ကား တယောက်မဟုဆိုရိုးပြုကြ၏)။ ။

တိလင်းကြည်-အကွယ်အကာမရှိ။ ။နှစ်ပါးစစ်ခြင်း။ တကြောင်းကင်း၏။ တိ
လင်းကြည်ကြီး။ မဆီးဟင်းလင်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ဖက်လဲးတကင်း-စုံစုံမက်မက်။ နှစ်သက်ဖွယ်ပြု။ ။မလာဝမ်းထဲ။ မုသားစွဲ၍
။ ဖက်လဲးတကင်း။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

တအော်လဲးလဲး-အဖန်ဖန်အကြိမ်ကြိမ် များစွာဖြစ်သည်။ ။အော်လဲးလဲးတိ။
ပျက်ဆဲးပဋ္ဌမ။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။တအော်လဲးလဲး။ သံသာဝဲ၌။ မစဲမငြိမ်။
တိမ်အုံ့မရှိ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ပစေးပအူ-မရှိမသေမခြေမင်သောစကား။ ။ရှင်မသေဋ္ဌေး။ ပစေးပအူ။ မဟူစ
သား။ အားပါးနာစွာ။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ပစေးပအူ။ နင်သင်ဟူလျက်။ ။ပါရမီ
ခဏ်း။

စင်းလျင်း-အမြီးမကွာ။ ။ခြေတော်ရင်းဝယ်။ စင်းလျင်းမကွေ။ မြဲမည်ထွေကို။
။ သံဝရ။

ကင်္ကာ-မျက်မှောက်။ ။မျက်မှောက်ကင်္ကာ။ ယခုခါ၌။ ။ဟတ္ထိပါလ။

လင်းကဲတဖြာ-ရပ်ရှစ်မျက်နှာတစပ်တည်း။ ။နံ့မျှကြသို့။ လင်ကဲတဖြာ။ ရှစ်
မျက်နှာမှ။ ကျေးရွာခရိုင်။ စပ်ကာပြိုင်လျက်။ ။ပါရမီခဏ်း။

သရော်-အစေးအညော်နံ့စော်သည်။ ။ဉာဏ်သရော်ကို။ ချဉ်ပေါ်ရေထိ။ ကြေး
နီညှိသို့။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ညှိညှိစော်စော်။ သရော်ထည်းဝင်။ ဆုတောင်းခဏ်း
။ ။စိုးစဉ်းမထူး။ သရော်တူးခဲ့။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ကောက်ကစင်း-ခရီးလမ်းစဉ်တလျောက်။ ။ခရီးထုတ်ခြင်း။ ကောက်ကစင်း
ဖြင့်။ ။ဆုတောင်းခမ်း။

နက်တံ-အတိမ်အနက်။ အနှေးအလျင်။ ။ရွှေလှော်မင်းစံ။ အသွေးခံသို့။ နက်
တံလေးလျင်။ စမ်းစေချင်၏။ ။သံဝရ။

ကုတ်သုံး-မြေပတ်ကြားမျှမရှိစေရ။ ညီညွတ်ဘို့ရှိသည်။ ။ရေလက်ဖြန့်ကြား။
ဆွတ်ကုတ်သုံးလျက်။ သလဲဖြူချို။ ။ဆုတောင်းခမ်း။ ။တသီးတခါ။ စုပါ
ကုတ်သုံး။ အော်လဲပင်ပန်း။ ပြင်ရလွန်းခဲ့။ ။ငင်းဆုတောင်းခမ်း။

မီးတား-တန်တိုင်း။ ။တန်တိုင်းမီးတား။ ဖျက်သော်တားဘိ။ ။သံဝရ။ ။
(ပရိုဏ်းကား၊ အဆီးအတားဟု။ အချို့သောဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ရှေးစကား
မျိုးမဟုတ်။ ပရိဝေဏသဒ္ဒါအဟောတန်တိုင်းဟုလို)။

ဂီဝါ-ရှေးအစဉ်ကို မှတ်မိ။ ။ဘိုးလောင်းမှာက။ ဂီဝါရပြီး။ ကျင့်စဉ်မှီးလျက်။
။ဆုတောင်းခမ်း။ ။(ရှင်ဥက္ကသံမာလာဆရာကား ဂီဝါသဒ္ဒါလည်ဟောသည်
ဖြစ်၍။ လည်၌ဆင်သော တန်းဆာကို ရည်သည်ဟုလို၏။ သဘောသင့်ရာ
ယူ)။

ခြခြ-ကွဲအက်။ ။မမွေမညက်။ ကိုယ်အက်ကွဲခြ။ စုတ်ခြဘနန်း။ ။ဘူရိဒတ်
လင်္ကာ။ ။နတ်စက်ပစ်ချ။ မြင့်မိုရ်ခြင်သို့။ ။ခွဲထားစပ်သည်။ ။ပါရမီခမ်း။။
(မဏိကုဏ္ဍလဆရာလည်း။ ခြခြကွဲသောရထားဟုဆို၏)။

လံပါး-ဖျဉ်းအိုး။ ။မဆူမရား။ လံပါးချေးအိုး။ ။ပါရမီခမ်း။ ။ရေကျည်ပြည့်
ဝ။ လံပါးစသား။ ။ဆုတောင်းခမ်း။

မကန်-အပြည့်အလျှမ်းမဆန့်နိုင်။ ။နေ့တိုင်းမြော်လွန်။ လွမ်းသာဝှန်သည်။
မကန်မိုးမြေပြင်တော့သည်။ ။တောင်ငူမင်းဆိုရတု။ ။

ကျိကျူး-ချွတ်ယွင်း။ ။ဆိုအံ့ကျိကျူး။ ချွတ်ဘူးသောခါ။ မရှိစွာတည့်။ ။ပါရမီခဏ်း။

စူးစား-စုံစမ်းအတူရှာဖွေသည်။ ။ရသေ့ဖျားကား။ စူးစားရှာဖွေသော်လတ်တည်း။ ။ပါရမီခဏ်း။

သူရန်ပဲ-သူ၏အလေ့။ ။သူရန်ပဲနှင့်။ ကွဲလမ်းမတူ။ ငါတမူကား။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ဒေါမား-အိုးကြီး။ ။ခေါင်ရည်ဒေါမား။ မဲဆားစိမ်းကော။ ။မင်းတရားမယ်တော်ဇချင်း။

မန်း-စင်ကော။ ။(ဆရာကြီးတို့ဆိုသည်ကိုမတွေ့စဖူး။ အလင်္ကာဆရာရှင်နန္ဒပဒမကား။ ဆင်ပြောင်ကိုစင်။ ကွယ်ဝှက်ချင်၏။ မမြင်စေလှည့်မန်းဖုံး၏သို့။ ပုံဥဒါဟရုဏ် ပုံသစ်ကြံဆ၍ ဆိုသည် လက္ခဏာနှင့်တူ၏။)

ရုံးခတ်-သစ်တို့ကို အချောတိုက်ငင်သောကိုက်။ ။အဖျား ကောံကောံ။ အဆောက်ညွတ်ညွတ်။ ရုံးခတ်-ဆောက်ပုတ်။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။

တောင်ကိုင်-မြတ်သောအရပ်ဌာန။ ။နိဗ္ဗာန်တောင်ကိုင်။ ကောင်းခေါင်တိုင်၌။ ။ဘုံခဏ်း။ ။ကုန်းကြည်းတောင်ကိုင်။ ဖျက်မနိုင်သို့။ မတိုင်မချင်း။ ။နိဗ္ဗာန်ဟူလို၏။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။ကျောင်းတော်ပိုင်ပိုင်။ တောင်ကိုင်မြေသန့်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။(ရိုးသားဘေးဒဏ်မသင့်သောအရပ်)။

စပ်စပ်-မုချအမှန်။ ။မြင်ကာစပ်စပ်။ မုချအပ်လည်း။ တပ်တပ်ပင်ကို။ ကျွန်ုပ်ဆိုမူ။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ဗေဒင်သုံးထပ်။ ဆုံးဆပ်၏။ စပ်စပ်ချမိ။ မှန်သည်တိသာ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

သန္ဓေ-ဦးခေါင်းသန္ဓေ။ အစဉ်ဆေးသည်။(တနှင့်ရှိ)။ ။သန္ဓေစဉ်နေ။ ဗျာဒိတ်ရေဖြင့်။ ပြောက်ခြေမဲ့ကပ်။ မအပ်ကျိုးနည်း။ ။ပါရမီခဏ်း။

သန္ဓေ-ဘလားသန္ဓေ။ (စတုတ္ထက္ခရာနှင့်ရှိ)။ ဘလားသန္ဓေ။ သောက်ရေ
ကျွေးလည်း။ ။ဘုံခဏ်း။

ကော်ရော်-အရိုအသေပူဇော်ကံတော့။ ။အိပ်လည်းရှိခိုး။ နိုးလည်းကော်ရော်။
ငါပူဇော်၏။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

တမုန်-လှေပဲ့သမား။ ။ဘေးမထိအောင်။ လှေကြဉ်းဆောင်သည်။ ပဲ့ထောင်
သမား။ တမုန်းဖျားနှင့်။ ။ဟတ္ထိပါလ။

ဆီပေါ်-ဆီပူ။ ။ဆီပေါ်ဗိုင်းဆွ။ အစိမ့်ရသို့။ ။ဆီပူဖြစ်လျှင်။ စွက်လွယ်နစ်
လွယ်၍ ဆီပေါ်ဟုစပ်တော်မူသည်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ရေပေါ်စိမ့်မွေ။
ဆားခဲကျေသို့။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ဉာဏ်သရော်ကို။ ချဉ်ပေါ်ရေထိ။ ကြေးနီညှီ
သို့။ ။ရေပေါ်ချဉ်ပူကို ရည်၍ စပ်တော်မူသည်။ ။ပါရမီခဏ်း။

နှင်းပန်း။ ထင်းပန်း-တူနိုး။ ။ဧယဉ်စက်သည်။ ပုခက်နှင်းပန်းနိုး၏တည်း။
။ပါရမီခဏ်း။ ။ရွှေပုံပုထိုး။ နှင်းပန်းနိုးလျက်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ညှီငေါ
ထင်းပန်းနိုးသတည်း။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ပြောက်ပြောက်စွန်းစွန်း။ ဆေးထင်း
ပန်းသား။ လက်သန်းလက်ချောင်း။ ။ဘုံခဏ်း။ ။မြင့်မိုရ်ရပ်ခိုင်း။ နှင်းပန်း
နှိုင်းသား။ စစ်ကိုင်းကြီးတောင်။ ။စစ်ကိုင်းရတနာဗိမာန်ကျောက်စာ။ ။(ရှင်
သီလဝံသမှာနှင်းပန်း။ ရှင်ရဋ္ဌသာရ။ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိတို့မှာ ထင်းပန်းဟုဆို
တော်မူ၏)။

ပုပ္ဖောင်း-ခြံ။ ။ခြံပုပ္ဖောင်းကို။ သန်တောင်းရွေလ။ မီးပွားကျသို့။ ။ငရဲ
ခဏ်း။

လုံးသီးလုံးပေါ-တမ်းစေ့ကာ။ ။ဆင်းရဲကြီး၍။ လုံးသီးလုံးပေါ။ သဘောငြစ်
ငြမ်း။ လူတမ်းစေ့ဆန်း။ ဗိုလ်အဂ္ဂန်းကို။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ဥသံ-အလုံးစုံ။ ။(ယခုအခါ အုပ်စုံဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။) ။ ထွေပြာဥသံ။
ဆင်းရဲပုံကို။ ရှေးတုံငြားမူ။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ပဿထတုံ။ ရူပါကုန်လော။
ဥသံမပြီး။ ။ပါရမီခဏ်း။

နစ်နော-အစကသည်အဆုံးတိုင်အောင် နှိုင်းယှဉ်ဆင်ခြင်သည်။ ။ပြီးစီးပိမ့်
လော။ နီးပိမ့်လောဟု။ နစ်နောတိုင်အောင်။ ။ပါရမီခဏ်း။

သူနုပ်-သူယုတ်။ ။သူကောင်းသူနုပ်။ လက်အုပ်မပြေ။ ။ငရဲခဏ်း။

မတီးမရာ-မအပ်မရာ။ ။မနာစသီး။ ရင်ကန်ကြီးလျှင်။ မတီးမရာ။ ဆိုဝံ့စွာ
နှင့်။ ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။တက္ကတွန်းကြီး။ အချည်းနှီးလျှင်။ မတီးမရာ။ မိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိ။ ယူမှားမိသည်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

မဆွ-ရှေးဦးရှေးဖျား။ ။ရှေးဖျားမဆွ။ ကုဠိရဟု။ ကန်ဝဋ်ဝယ်။

သလည့်သလွင်း-အချင်းချင်း ပေါင်းဘက်ရောနှောကြသည်။ ။အာစမလှည့်။
သလည့်သလွင်း။ လူခပင်းတို့။ မငြင်းမခုံ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ပျူငှာဖျော်
ပြည့်။ သလည့်သလွင်း။ ရောနှောခြင်းဖြင့်။ ခပင်းဝေးနီး။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။

ရည်-ပြတ်အောင်ဖြတ်။ ။(ယခုအခါ အမြစ်ဟူ၍ ဘတ်ရွတ်ရေးသားကြ၏။)
။တန္တစိမ်းချည်။ သံယောဇဉ်ကို။ ဖြတ်ရည်ပိုင်းပိုင်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။အစ
လျှင်လျှင်။ များပိုင်းရည်ကို။ အစဉ်မချန်။ ။သံဝရ။ ။(အမြစ်မပါ။ ညသတ်
သက်သက်ကိုသာ ဘတ်ရွတ်လိုသည်။ အချို့သူတို့ကား ဆုတောင်းခဏ်းတွင်
။ စက်ခုပုံဖြတ်ရည်။ လေးထောင့်ပျဉ်နယ်။ ပညာကျယ်သည် ဟူသည်ကို
ထောက်၍ အမြစ်ဘတ်ရွတ်ရမည်ဆိုကြ၏။ ထိုစကားမှာ။ ဗောဓိညောင်ရွှေ။
ဗုဒ္ဓဟေအောက်။ အောက်သဒ္ဒါရှိ၍။ အမြစ်ထေ့သံပါသကဲ့သို့။ ဤအရာ၌
လေးထောင့်ပျဉ်နယ်ဟူ၍ နယ်သဒ္ဒါခံလျက်ရှိသောကြောင့်။ အမြစ်ထေ့သံပါ
သတည်း)။

ပလာ-အရံအကာမရှိဟင်းလင်း။ ။မရှိမသေ။ ပညတ်လေသည်။ ခေါ်ထွေ
 တပလာကြီးတည်း။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။(ထိုစကားသည် တလိုင်းဘာသာဖြစ်
 သည်ဟုဆိုကြသည်။ တလိုင်းဘာသာဖြစ်လျှင်လည်း။ ရှေးဝေါဟာရဟု မဆို
 စကောင်း။ ဟတ္ထိပါလတွင်။ ။သစ်ပင်မဆို။ သစ်ငုတ်တိုဟု။ မရှိမသေ။
 ပညတ်လေသည်။ ခေါ်ထွေတပလာကြီးတည်း။ ။ဟုသစ်ပင်မှသည်။ သစ်
 ငုတ်အမည်တပါးသို့ လာပြန်လေသည်ကိုစွဲ၍။ ဆိုတော်မူသည်။ တပလာ
 ကြီးဟု။ တလိုင်းဘာသာနှင့်စပ်ရက်၍ယူကြသည်မှာမသင့်။ ဆရာအချို့လည်း
 ခေါ်ထွေပလာသကြီးတည်း။ ပလာသဒ္ဒါအဖျင်းကို ဟောသည်ဟုဆို၏။ မူ
 ဟောင်းတို့နှိုက်မရှိ၍ တပလာသာသဘောသင့်မြတ်သည်။)

သင်းချပ်တီး-တညီတညွတ်။ ။ညီညာသင်းသီး။ သင်းချပ်တီးသို့။ ပန်းကြီး
 အားထုတ်။ လူအစုတ်တို့။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

တပြိုင်ဖြည်းဖြည်း-အဘန်ဘန်အမြီးမကွာ။ ။တိထီရက်ပြီ။ တပုံဖြည်းဖြည်း။
 အချည်းမသား။ သူ့သက်စားဟု။ ။ဟတ္ထိပါလ။

ချေ-မဲ့။ ။လက်ချားပလေ။ မဲ့မည်းချေသို့။ ငြိမ်လေကိုယ်တွင်။ ။ပါရမီခဏ်း
 ။ ။သန္တေးစင်နေ။ ဗျာဒိတ်ရေဖြင့်။ ပြောက်ချေမဲ့ကပ်။ ဆယ့်ရှစ်ရပ်သား။
 မအပ်ကျိုးနည်း။ မြူအထည်းကို။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။အာစပ်ဝင်းရွှေ။ ချေလည်း
 မပြောက်။ ။ဘုံခဏ်း။ ။(မဲ့မစွန်းဟူလို)။ ။မဲနည်လကျေ။ မဲ့မည်းချေသို့။ ။
 ပါရမီခဏ်း။ ။မဲနည်နှင့်တူသော အာပတ်ခြောက်ဘုံမှာ။ ပဋ္ဌာနကံ။ ဒေသနာ
 ကံဖြင့် ကျေ၏။ ပရိုက်အာပတ်မူကား။ ချေဟုဆိုအပ်သော မဲ့နှင့်တူသော
 ကြောင့် မကျေနိုင်ဟုလိုသည်။ အချို့သူတို့ကား။ မဲနည်သကျေ။ မဲ့မကျေ
 သို့။ ဟုဆိုစမှတ်ပြုကုန်၏။ ။ဟတ္ထိပါလနိဂုံးတွင်။ ပုသိမ်မင်းမြေး။ ဆက်
 ရှေးနွယ်ရိုး။ တို့မိမျိုးကား။ သတိုးမင်းဖျား။ တရားစောင့်ချိုး။ ရန်တုံးတွင်
 ခြွေ။ ရွှေမြေအဝ။ တည်စနန်းသီး။ ပြည်ထောင်ကြီး၏။ သမီးမြစ်ရင်း။ နွယ်
 မယွင်းသည်။ ။ဟုစပ်သကဲ့သို့ တဘက်ပြနည်းဖြင့်စပ်တော်မူ၏။

ချက်တွေ-ဘူးတွေကြုံကြုံကြက်။ ။ဘူးမြင်ချက်တွေ။ ယခုနေ့နံနက်။ ပါရမီခဏ်း
ပုလဲးတမူး-နှစ်သက်လေးမြတ်။ ။အမြတ်သုံးစွဲး။ ပုလဲးတမူး။ အထူးသုတ်
သင်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။နှစ်သက်မရဲး။ ပုလဲးတမူး။ ပျံ့ပျူးလှည့်ငြား။ ။
ဘူရီဒတ်လင်္ကာ။

ဘုံငရဲး-ငရဲးဘေးသင့်။ ။မိုက်မိုက်မဲးမဲး။ ဘုံငရဲးအား။ များများမတာ။ ။ဆု
တောင်းခဏ်း။ ။မမိုက်မဲးမဲး။ ဘုံငရဲးဟု။ နှစ်ကွဲးရှိမူ။ သိသသူကား။ ။(နတ်
ဘုံငရဲးဘုံဟုလိုသည်။ ။ဘုံခဏ်း။ ။(မသင့်သည်ကိုပြုလျှင် ငရဲးသင့်မည်ဟု
သူဟောင်းတို့ ဆိုစလေ့ရှိ၏။)

မျောက်မျည်း-မျောက်အိပ်သကဲ့သို့ ခဏအိပ်ခိုက်။ ။မျောက်မျည်းခါ၌။ မင်း
လျာအိမ်မက်။ မြင်သောထက်။ ။ပါရမီခဏ်း။

အမ်းချ-ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ်အားထုတ်။ ။လက်နက်ထမ်းလျက်။ ကိုယ်အမ်း
ချချ။ နတ်ဗာဿမူ။ ။ပါရမီခဏ်း။

ဥပြုံး-ခုံတိုင်။ ။ထက်ဝါဥပြုံး။ ခုံတိုင်တုံးကား။ ။ပါရမီခဏ်း။

တန်သို-တိုင်ဘူး။ ။တောင်ထွတ်မြင့်မိုရ်။ ရစ်သားဂြိုဟ်ဖြင့်။ တန်သိုတိုင်ဘူး
။ ကြယ်စိုင့်ရှူးကား။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။အထက်ကွန်းပြင်။ တန်သိုဆင်လျက်။
တုရင်ကမောင်း။ ။သုဝဏ္ဏသျှံသေဋ္ဌေးခဏ်း။

ထိုက်-ရိုက်ခတ်။ ။အပြစ်ရှိကြိုက်။ ထိုက်၍တဘန်။ ဘေးတိုက်ပြန်သို့။ ။
(အပြစ်ရှိကြိုက်။ ရိုက်ပုတ်ပြီးလျှင်။ ဒဏ်ပေးပြန်သည်ဟုလို)။ ။ပါရမီခဏ်း။
။ညစ်မြစ်မကြိုက်။ အရှင်ထိုက်လည်း။ လိုက်လိုက်ကျင့်သိ။ ။(အရှင်ရိုက်
သော်လည်းအလိုက်သင့်ကျင့်သည်။ ။ဘုံခဏ်း။ ။(ဤစကားဖြင့်ရိုက်သည်
ပရိယာယ်ကို မသိသာဟူမူ။ နေမိငရဲးခဏ်းတွင် ခြိမဝင်လို။ နွားကျွေးကိုလျှင်
။နှင့်ဖြိုပုတ်ထိုက်။ ဆီးတားလိုက်သို့။ ဟုစပ်သည်ကိုထောက်၍သိလေ။)

ကံမြစ်-ဆုမွသည့်။ ။မရဲချစ်နှင့်။ ကျော်စောသစ်တွင်။ ကံမြစ်ကိုယ်ကို။
စည်းစိမ်ထိုနှိုက်။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။တဏှာမြူနှစ်။ ရမ္မကံငြစ်ကို။ ကံမြစ်ဆို
ပိတ်။ သူတော်စိတ်ဖြင့်။ ။သုဝဏ္ဏသျှံသေဋ္ဌေးခဏ်း။

မို့-နှစ်လရက်တို့နှိုက်လိုက်၍ယှဉ်။ ။ရောင်ဆင်းလည်းပျို။ ရှင်ထွေးညိုလည်း။
မို့ခုနစ်ရက်။ ကိုယ်လက်လွှာလွှာ။ ။သုဝဏ္ဏသျှံသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။ဖွတ်လျော်ပါ
လို။ မို့တနေ့မျှ။ ခွင့်မရ။ ။၎င်းသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။(သူဟောင်းတို့လည်း။ စား
ခြင်းလက်တဆစ်။ ဆိုခြင်းမို့ကိုးနှစ်ဟူ၍ ဆိုရိုးပြုကုန်၏။ စောင်းဆရာတို့
လည်း ကြမ်းပေါက်ကိုလျှိုသည်။ မို့ကိုးလဟု။ စောင်းချင်းဘွဲ့၍တီးမှုတ်ကြ
၏။ ။အချို့ကား မို့ဟူသည်ကို နားမလည်၍ မို့ခုနစ်ရက်ကို ထိုခုနစ်ရက်ဟု
ပြင်၍ ရေးမှားကြ၏။)

မူန်းစား-တိုက်တွန်းနှိုးဆော်။ ။ပျင်းလိုငြားလည်း။ မူန်းစားကုတ်ကော်။
တိုက်တွန်းဆော်၍။ ။ပါရမီခဏ်း။

တဲး-ထိခိုက်ကြ။ ။မပြုမကွဲ။ ပြိုင်တဲးမခွပ်။ ထိပါးလပ်၏။ ။ပါရမီခဏ်း။
ခြိမ်းခြိမ်းမဲးမဲး။ ကြက်နယ်တဲးလျက်။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။တစောင်းကြက်
နယ်တဲးလေကုန်။ စည်းစိမ်ငါသို့လွဲလေကုန်။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။(ကြက်
ခွပ်သကဲ့သို့ဟူလို)။

သီစား-သူတထူးအမူအရာကိုသိသည်။ ။ပညာခြား၍။ သီစားမင်းသေး။ ဟူ
ဘိမွေးသို့။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။သီစားပဲးဆုပ်။ အလုပ်ကြံမေ့။ ။ဇာတ်ပေါင်း။ ။
ပန်းကိုသီစား။ ပန်းနဲ့ကြားသို့။ ကိုယ်အားတင်အောင်။ ကိုယ်ဂုဏ်ဆောင်၏။
။သံဝရ။ ။(ဆရာအချို့ကား။ ဝိသဇ္ဇနီနှင့်သီစားဆိုကြ၏)။

ကယုကယင်-လျောက်ပတ်တင့်တယ်။ ။ရဲးရဲးတောက်လှ။ သောက်ရောင်စု
ဖြင့်။ ကယုကယင်။ ။ပါရမီခဏ်း။

စည့်စည့်-ထွန်းလင်းသောအရောင်။ ။ပုံးပုံးလပြည့်။ ထွန်းလျက်လှည့်သို့။
စည့်စည့်ဝင်းဝါ။ ။ရှင်သီလဝံသတန်တားဦးတည်း။ ။ထိပ်ထက်စည့်စည့်။
လမင်းပြည့်သို့။ ။မြင့်မိုရ်သဏ္ဍာန်ချီ ရှင်တေဇောသာရ။ ။စက်ပြာသာဒ်လျှင်။
ခေါင်ထွတ်လည်လှည့်။ နေစည့်စည့်ကို။ မည်သည့်ချိန်ခါ။ ။တောင်ငူမင်းဆို။
။(နေပူခိုက်ရွာသောမိုးဟူ၏)။

ညီးလင်း-စောင်းထောင်တိမ်းစောင်းရှိသည်။ ။ငါသို့သည်မင်း။ မြေကိုနင်း
သော်။ ညီးလင်းအံ့ဘွယ်။ ။(စောင်းထောင်ရှိရာ၏)။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ကြိုးချား
တရက်။ တဆိုင်ပျက်သော်။ တဘက်ညီးလင်း။ ထဘိုးယွင်းသို့။ တဘက်
နိမ့်နင်းဟူလို။ ။ရွှေဟင်္သာပျို။ ။ညွှန်ပျစ်ရွှံ့ပျောင်း။ မနင်းကောင်း၌။ တ
စောင်းညီးလင်း။ ခြေချိနင်း၍။ ။ပုံတောင်နိုင်။

ကိုးကား-အတင့်အသရေကိုဆောင်သည်။ ။ထူးထူးခြားခြား။ ကိုးကိုးကားသား
။ ယောက်ျားပီပီ။ ။ဇာတ်ပေါင်း။ ။ဟန်သည်ကိုးကား။ ကြော့မော့သွားလျက်
။ ။ဘုံခဏ်း။ ။မူဆိုးယောက်ျား။ ။ဟန်ကိုးကားနှင့်။ ။ရွှေဟင်္သာပျို။ ။မူဆိုး
သားသည်။ ကိုးကိုးကားကား။ အားပါးရစ္စာ။ ။ငင်းရွှေဟင်္သာပျို။ ။(ဝိသဇ္ဇနီ
နှင့်ဘတ်)။

ဟေဝန်-(တော)ဆိုသည်ဟု သူဟောင်းစကားမှတ်၍ပြောဆိုကြ၏။ ဟိမဝန္တ
သဒ္ဒါကိုစွဲ၍ ဆရာမြတ်တို့ ဟေမဝန်ဟုစပ်ဆိုကြသည်။ ။(စေး၊ ပျစ်၊ စိန်၊
ဖြား၊ ရုပ်၊ ဂနိုင်၊ စုံ၊ မြိုင်၊ ဟူ၍ သူဟောင်းဟော၏ ပရိယာယ်များစွာစပ်
ဆိုကြ၏)။

တီတွက်-နေ့ဖျည်းဖင့်နွဲ့သည်။ ။ခဏတီတွက်။ ရက်ရက်မလာ။ ကြာကြာ
တင်တင်။ နေ့ခွဲကျင့်၍။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။ခုံမင်ရက်ရက်။ ချွဲချွဲထက်၍။
တီတွက်မဆေး။ ဖြည်းစွာနေ့အံ့။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

မုနော-အတင့်အတယ်အသရေ။ ။ဘိသိက်တင်ဆော။ မုနောလဆောင်။ မာရ်
ကြီးအောင်၍။ ။ဘုံခဏ်း။ ။ဘေးလောင်းစောကို။ ပြန်ပြောသောစံ။ မုနောခံ
သား။ ပုဂံမြို့တွင်။ ။ပုံတောင်နိုင်။ ။တေကြီးမော။ ပျူမင်းစောမှ။ မုနော
ခေါင်ချာ။ ဆက်ကာမဝေး။ ။ရှင်သံကိုဆို။ နေနတ်ကသည်ချီရတု။ ။(ဤမု
နောကား စိတ်ကိုဟောသောမနောသဒ္ဓါမဟုတ်၍ မသက်သက်မရေးရာ။ အ
တင့်အသရေဟောရေးဝေါဟာရ ဖြစ်သောကြောင့် ဥသရနှင့်ယှဉ်၍ မုနောဟု
တချောင်းငင်နှင့်ရေးသားသင့်သည်)။

စယ်-ပျောက်စဲးသည်။ ။ချမ်းသာမညှိုး။ တန်ခိုးမစယ်။ ဘုန်းမပြယ်တည့်။ ။
ဘုံခဏ်း။

အကံင-သူယုတ်မာ။ ။မရှောင်သီးကြ။ ။အကံငတို့။ ဤမျှရန်ပွား။ အပြစ်
များကို။ ။ပါရမီခဏ်း။

ပွတ်တွန်း-အညီအညွတ်ယင်းချောတိုက်။ ။ရှုသာဘနန်း။ ပွတ်တွန်းသင်း
ချော။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ပွတ်တွန်းနရည်။ ။အင်းပျဉ်ပမာ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

တုံ-တန့်ရပ်။ ။စီးခြင်းမရှိ။ တုံဘိညာရေ။ အကြေမသွား။ တန့်၍နား၏။ ။
ပါရမီခဏ်း။ ။(အမြစ်ထွေသံနှင့်မဘတ်သင့်တုံဟူ၍ သေးသေးတင်သက်သက်
သာဘတ်ရွတ်ရမည်)။

နစ်-နောက်သို့ပြန်။ ။အုတ်ကျက်ကျောက်စစ်။ တောင်ကိုပစ်သို့။ ဆုတ်နစ်
ချောကာ။ ။မနှိုင်းသာခွဲ။ ။သံဝရ။

ဥဒါဟို။ ။တစုတခဲမပျက်။ ။ကျတုံအဝှမ်း။ စမ်းနယ်လယို။ ဥဒါဟိုဟု။ ။
ဆုတောင်းခဏ်း။

တံစမ်း-တောင်ပြတ်ကမ်းပါးတို့နှိုက်။ ကျောက်နို့ကျောက်တန်းမှ ထွက်သည့်
ရေ။ ။ရေရှင်နီးကမ်း။ တံစမ်းလထွက်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

မွေမွေ-ကျဉ်းမြောင်း။ ။ရုပ်ပြုတ်ကိုယ်ရေး။ မွေမွေကျဉ်းမြောင်း။ နှုတ်လည်
ချောင်းကား။ အကြောင်းမျှသာ။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ငထည်ငဝ-မထင်မရှားအမှတ်မဲ့။ ။ကရော်ကမည်။ ငထည်ငဝ။ အညတရ။
မည်ကာမျှဖြင့်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ပစ္စု-ပုဆိုးဖြူ။ ။ပိုက်ကျုံးကျွမ်းသူ။ လွမ်းရမူကား။ ပစ္စုလွမ်းထပ်။ ရင်ချင်း
အပ်လျက်။ ။ဘုံခဏ်း။

ဖက်ထစ်-အမြီး။ ။ရှင်ရင်းမင်းစစ်။ ဥပရာဇ်နှင့်။ ဖက်ထစ်မကွဲ။ အမြီးနေံ
တော်။ ပါချင်သော်လည်း။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။

ထက်လောင့်ထက်လဲ-ဝမ်းထဲ၌ တလုံနွေးနွေး။ တထွေးလုံးလုံး။ ။သဘော
မဖြောင့်။ နှလုံးနောင့်၍။ ထက်လောင့်ထက်လဲ။ ယှဉ်ပေါ်ရုံး၍။ ဝမ်းကွဲ
ဝမ်းပါး။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။

သရည်း-ခွါရုံးရှောင်လွဲ။ ။စွန့်ကုန်သည်ချည်း။ ကိုယ်သရည်း၍။ ကျော
ကျည်းနေမူ။ ။ရွှေဟင်္သာပျို။ ။လမ်းစတိမ်းလည်း။ ကိုယ်သရည်း၍။ ပေါင်
စည်းသမ္ဘာ။ ။ပါရမီခဏ်း။

ခနောင်းကြလဲ-ဝဲး။ ။ယမုနာ၏။ သည်းစွာကြလဲ။ ခနောင်းဝဲး၌။ ။ဘူရိ
ဒတ်လင်္ကာ။

စင်စို့-ရွက်စပ်။ ။ကြွယ်လောက်ပို့။ ကုန်သည်တို့တည့်။ စင်စို့ရွက်စပ်။
အထပ်ထပ်လျှင်။ ပြည်နတ်မှီခို။ ။သံဝရ။ ။တုတ်ခွန်များစွာ။ ရှစ်မျက်နှာမှ။
စက်လှာစင်စို့။ မပြတ်ပို့သား။ လူတို့သခင်။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။

ဆုန်းဆုန်း-စဉ်ထွက်သည်။ ။အောက်ကသင်တုန်း။ ဆုန်းဆုန်းစဉ်ထွက်။ ။
ငရဲခဏ်း။ ။မသာနှုတ်ချဉ်။ ဆုန်းဆုန်းစဉ်သား။ ရေယဉ်ခုံငြင်း။ ။ပါရမီ
ခဏ်း။

သံလျှောင်-သံကြိုး။ ။ဆယ်ပါးစေ့အောင်။ ဆောက်တည်ဆောင်သော်။ သံ
လျှောင်ရစ်ပတ်။ ကျောက်တောင်ထွတ်သို့။ ။ပါရမီခင်း။

ဖုံးဖွက်-အိုးဖုံးစလောင်း။ ။ဟင်းမဲးရည်ချက်။ တပွက်ပွက်လျှင်။ ဖုံးဖွက်ပိတ်
ဆို။ ကျို၏သို့လျှင်။ ။ငရဲခင်း။ ။(ထိုနှင့်အညီ။ အိုးကားမဆူ။ ဖုံးဖွက်ပူ
ဟူ၍လည်း။ သူဟောင်းတို့ ဆိုကြကုန်၏။)

အိုးတန်-အိုး။ ။ကြိမ်ခက်ဘောင်းကန်။ ဖျဉ်းအိုးတန်ကို။ ပြောင်းပြဦးစော။
သွန်ဘိမှောက်သို့။ ။ပါရမီခင်း။ ။စေတနာထက်သန်။ ဝတ်အမှန်ဖြင့်။ အိုး
တန်ငါးဆယ်။ အိမ်ရှေ့ဝယ်၌။ ။သုဝဏ္ဏသျှသေဋ္ဌေးခင်း။ ။(ဆရာတို့လည်း
ထမင်းတအိုးတန်နှင့်ဘီလူးစာပေးရမည်ဟုဆိုစမှတ်ပြုကုန်၏။ သူဟောင်းတို့
လည်း တယောက်မတန်ကြောင့်။ တအိုးတန်ပျက်သည်ဟု ဆိုလေ့ပြုကုန်၏)

ဖအဲ-အရှင်။ ။အံ့ဘွယ်သရဲ။ လွန်ဆက်း၏။ ဖအဲရှင်တုံ။ ပစ္စည်းပုံတိ။ ။
ပါရမီခင်း။

လမြိတ်-ဆက်မိ။ ။ပြည့်စုံမတိတ်။ ဆယ်ရပ်ပိတ်မျှ။ လမြိတ်စပ်ကာ။ ။ဆု
တောင်းခင်း။

ပြုတ်တု-မချွတ်မလွဲအမြီး။ ။ငါ့မှာယခု။ ယူသည်ဆုလည်း။ ပြုတ်တုမမြီး။
ချွတ်ရဲခဲဟု။ ။ပါရမီခင်း။

ကျိုးကျည်-မရွံ့။ ။ရောက်လေပါသည်။ တလည်လည်ဟု။ ကျိုးကျည်မရွံ့။
ကူအားသံသို့။ ။ပါရမီခင်း။

ပေါယယ်-အများ။ ။ဝန်းကျင်ရှုဘွယ်။ စိမ်းစိမ်းသွယ်လျှင်။ ပေါယယ်လုပ်
ဆောင်။ ရွှေဟင်္သာပျို့။ ။တောင်ရောက်နုနယ်။ ကြက်သငယ်၏။ ပေါယယ်
လန်စို့။ ။ဘုံခင်း။

ခိုက်ဆည်း-ရန်ရှာ။ ။လိပါသည်ချည်း။ တညီတည်းလျှင်။ ခိုက်ဆည်းရန်ရှာ။
။ရွှေဟင်္သာပျို့။ ။ရန်ရှာခိုက်ဆဲး။ စဲးလေမြဲးဟု။ ။(နေပုံပစ်နှင့်စပ်လေသည်။)
။ပါရမီခဏ်း။

ကြော့သွေး-အကြောင်။ ။ပေါ်လျက်ကွေးကွေး။ ကြော့သွေးမျက်စိ။ ။ဘူရိ
ဒတ်လင်္ကာ။

ကန်ပိုင်-ကန်ရိုး။ ။ကန်သင်းကန်ပိုင်။ ကြံခိုင်ဆည်းတား။ ။ရွှေဟင်္သာပျို့။ ။
လက်ဆည်းကန်ငယ်။ ကန်ပိုင်ကန်မ။ စွန်လွန်ရောက်အောင်တိုင်တိုင်။ ။(ယ
ခုအခါကန်ပေါင်ရိုးဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏)။ ရတနာဗိမာန်ကျောက်စာ။

သွတ်လှယ်-မပြတ်မစဲးအမြဲး။ ။မေတ္တာသွတ်လှယ်။ တံလျှောက်သွယ်သည်။
တုံ့ပယ်ငှက်သိုဝဲးသတည်း။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။အိမ်လောင်မီးဝယ်။ ဥစ္စာ
သယ်သို့။ သွတ်လှယ်စင်းလျင်း။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။သွတ်လှယ်မည်။ သွား
စကြို။ မဆွံ့ခြေလှမ်းချက်။ ။ရှေးသဗ္ဗညာဏ်ချီသတ်ပုံ။

တစ်-ဆွတ်သည်။ ။တောင်ပန်းရောက်သစ်။ ခွေအုံပစ်မူး။ ဆွတ်တစ်လျှာရည်
။ ။ပါရမီခဏ်း။

ထက်တိုင်-ယခုတိုင်အောင်။ ။ငယ်ကထက်တိုင်။ အမှိုက်မြက်စား။ နွားတရ
ထည်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

လှင်ကန်တောင်း-တုတ်တိုတုတ်တောင်း။ ။ခံတွင်းမကောင်း။ လှင်ကန်
တောင်းနှင့်။ ချောင်းချောင်းပုတ်လှည့်။ ။ငရဲခဏ်း။ ။ကိုယ်ဟုန်နောက်ပြန်။
လှင်ကန်တောင်းရေ။ ။(လှင်ကန်တောင်းအရေးအရာဟူလိုသည်။)။ ။သံဝရ။

ရဝေ-နန်းအိမ်တိုက်ခန်း။ ။ပြန်လတ်တုံပေ။ အောက်မေ့ချေက။ ရဝေထဲး
ချောင်။ ရွှေတောင်နန်းအိမ်။ မင်းစည်းစိမ်၌။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။

ကုတ်ကော်-နက်နဲခဲးယဉ်း။ ။ထဲးနက်ကုတ်ကော်။ ခဲယဉ်းသော်လည်း။ နာ
ပျော်ချင်ဘွယ်။ သဒ္ဓါလွယ်ဟု။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။ကုတ်ကုတ်ကော်
ကော်။ ဘတ်သော်ခဲးအောင်။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။မကြာငင်ထုတ်။ ချဉ်
စနပ်သို့။ မကုတ်မကော်။ ပညာတော်ဖြင့်။ မခဲးမယဉ်း။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။

ကွန်-မြောက်သည်၊ မြင့်သည်၊ ပျံတက်သည်။ ။ခွန်အားပြင်းထန်။ မြားသို့
ကွန်လျက်။ တိရစ္ဆာန်ကျေးငှက်။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။ဥတုသမုဋ္ဌာန်။ စကြာ
မွန်လျှင်။ ပျံကွန်စွတ်စွတ်။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

ကွမ်းထည့်-ဆရာမှန်းထား။ ။စာပေသင်ကား။ နေလှည့်ရာဝယ်။ ထည့်လှာ
ကွမ်းပန်း။ သိမ်းမြန်းကျောင်းကန်။ ။သံဝရနိဂုံး။ ။ဘုရားအစေ့။ ကွမ်းထည့်
နေ့နိုက်။ ။(ဘုရားဖြစ်မည့်အလောင်းအလျာမှန်းထားသည်။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။
ကွမ်းထည့်ကြမ္မာစီရင်တည်း။ ။ကြမ္မာဟူသောကွမ်းတည်သည်။ ။ဘုံခဏ်း။ ။
(ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံတွင်။ ပင်းယသူမြတ်အား။ ကွမ်းဘိတ်လှူလိုက်၏
ဟုဆရာမှန်းထားကြောင်းကိုဆိုသည်။)

စောကြော-ဆင်ခြင်ထောက်ဆ၏။ ။မနည်းလောက်စင်။ စောကြောသင်၏။
မခင်ဘေးဘိုး။ ငါ့ဆွေမျိုးကား။ ။(နှိုင်းဆဆင်ခြင်၏ဟုလို)။ ဆုတောင်းခန်း။
။စောကြောထောက်၍။ မလျှောက်ရပြန်။ ခွန်းခြင်းမှန်၏။ ။(ဆင်ခြင်ထောက်
ဆ၍မလောင်းစွက်ပြီဟုလို)။ ။ပါရမီခဏ်း။

ဖွဲး-အကြွင်းမရှိကုန်စင်ပြီး။ ။ရွာဝှန်ညံ့စဲး။ မိုးလဖွဲးသော်။ ဝမ်းပဲးနှစ်ခု။ လှ
လင်နုတို့။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။သံတူလဟု။ ကျွတ်လှူဆဲးဆဲး။ မိုးလည်းဖွဲးခွဲ။ ရဲး
ရဲးရောင်ခြည်။ ။ပဲးခူးမိဘုရားဆိုဝင်္ဂပါ။ ။(ဤစကားကိုရုပ်ကြီးပြည်မသားတို့
ပြောဆိုလေ့မပြုပြီ။ ရပ်စွန်ပြည်နားသားတို့သာပြောဆိုလေ့ပြုတော့သည်။)

ထိမ်း-ခုတ်ပြတ်။ ။ကြေညာခပ်သိမ်း။ ရန်စစ်ထိမ်းလည်း။ မတိမ်းမပါး။
အောင်ကြိမ်းများကို။ ။ရန်စစ်ထိုးခုတ်ဖြတ်သည်။ ။ပုံတောင်နိုင်။ ။(ထိုစကား

လည်း။ ရပ်စွန်ပြည်နားသားတို့မှာ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလေ့ရှိတော့သည်။ ခေါ်
ဝေါ်ဟန်ကား။ သစ်ပင်ထိမ်းသည်ကို သစ်ထိမ်းသည်။ တောခုတ်သည်ကို
တောထိမ်းသည်ဟုဆိုလေ့ပြုကြကုန်၏။)

ဆတ်မြား-ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်။ ။အကြားစပ်တတ်။ ထိုသို့ညွတ်က။ ဆတ်
ဆတ်များများ။ ။သံဝရ။ ။အချို့သူတို့ကား။ မြောက်မြားဟူကြ၏။ ပရိတ်
ကြီးမေတ္တသုတ်နှိုက်။ အပွဂဗ္ဗောကိုမကျန်းတန်းသည်ဟုဆရာစဉ်ဆက် အနက်
သမ္မန်မြဲ ဖြစ်လျက်။ ဆတ်မြားဟူသည်ကား။ ကျန်းတန်းသည်ကို သိစေလို
၍ ဆရာမြတ်လည်း။ အပွဂဗ္ဗောစ။ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါးတို့၏ဆတ်မြား
ခြင်းကင်းသည်ဟု သမ္မန်ကြသည်ကို ထောက်၍။ ဆတ်မြားခြင်းကား။
ကျန်းတန်းသည်ဟူလိုသည်။

မိမိုင်း-အကြီးအမြတ်။ ။မပျက်မိမိုင်း။ စိုးကြပ်တိုင်းသား။ စစ်ကိုင်းကြီး
တောင်။ မော်ကျောက်ဆောင်လျှင်။ ။ရတနာဗိမာန်ကျောက်စာ။ ။(ရှင်သီလဝံ
သရေးတော်မူသည်။ ဧချင်းပျို့ကဗျာလင်္ကာတို့၌ မိမိုင်းဟူ၍ စပ်ဆိုသည်များ
ကို အထွတ်အထိပ်ဆိုလိုသည်။ ။ ဟုနောက်သားတို့ ထိပ်မိုင်းသာရေးသား
သည်များ၏။)

ကြံထက်-ပညာ။ ။သတင်းတောထွက်။ ကြံထက်ပညာ။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။
နတ်သားကြံထက်။ ငါ့သမက်က။ စသည်တဝေး။ ။(ပညာရှိသူတို့ကိုလည်း။
ကြံထက်ဟုဆရာတို့ဆိုတော်မူကုန်သည်။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။နှလုံး
ပျက်သည်။ ကြံထက်ယောက်ျားအပြားတည်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

သစ်သစ်-မကြွင်းမကျန်။ ။ရောက်လာမာရ်စစ်။ ရန်အမြစ်ကို။ သစ်သစ်မ
ကြွင်း။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။သံသာရေးစစ်။ နွားနက်ဖြစ်ကို။ သစ်သစ်
မကြွင်း။ ဟောပေလျှင်း၏။ ။ပြာဠိဟာခဏ်းပျို့။

နေအတ်-နေပူ။ ။ပူအစ်နေအတ်။ ရေငတ်အာသာ။ ပြေငှာမရှိ။ ။ပါရမီခဏ်း။

ပူအစ်-ပူလောင်။ ။ရုံးရုံးဆီသစ်။ အမြိုက်ဆစ်ဟု။ ပူအစ်ဖြေဖျည်။ ထောက်ပတ်ရည်ကို။ ။ရှင်သီလဝံသတန်တားဦးတည်။

စစ်-နှိုင်းယှဉ်စရာမရှိ။ ။တကိစ္စကြီး။ ထိုမှာပြီးက။ စစ်မီးနှိုင်းရှဲ့။ ဆိုဘွယ်မဲ့ဟု။ လေးတွဲအောင်အောင်။ ။သေထံပါးနီး။ ရောက်လုပြီးလည်း။ စစ်စီးလှယ်လျက်။ စွန့်ခေါက်ရက်လျှင်။ ။ပါရမီခဏ်း။

နားပါးမှုတ်-နားပါးဝင်အောင်ဖြည့်ဖြူး။ ။မူဆိုးသားကို။ နားပါးမှုတ်ရ။ ဆွဆွကြည်နူး။ မူးလေပြီးရှင့်။ မစို့လင့်ဟု။ ။ရွှေဟင်္သာယျို။ ။(ဆရာအချို့ကားပါရမီခဏ်းတွင်။ နားပါးမှုတ်သည်။ မဟုတ်စွာတွန်။ မြင်တိုင်းပြန်၏။ ဟုစပ်ဆိုသည်ကိုမြင်၍ နားပါးမှုတ်ဆိုသည်ကား မဟုတ်ဆိုလိုသည်ဟုယူမှားကြ၏မသင့်။ ။အတိတသဒ္ဒါကို ဆရာကြီးတို့အတီးဟူ၍၎င်း။ အတိတ်ဟူ၍၎င်း။ စပ်ဆိုတော်မူကြသည်။ အချို့ဆရာတို့ကား။ ပါရမီခဏ်း၌။ တမျဉ်းမှီးမှီး။ အတီးနိမိတ်ဟုစပ်သည် အတီးဟူကနိမိတ်မှတ်မှားလေသည်။ နိမိတ်မဟုတ်အတိတ်ကို ဟောကြောင်းကို ဟတ္ထိပါလတွင်။ ဉာဏ်ဝါဆီမီး။ ညှိထွန်းပြီးသော်။ အတီးဇာတကပေါင်းလည်းဟုဆိုတော်မူသည်ကို ထောင့်ထားဆင်ခြင်၍ယူရမည်။)

ပြောင်-အကြီးအငယ်စသည်ကိုဟော၏။ ။ငါ့သားညီနောင်။ ရှိလောက်အောင်လျှင်။ ကြီးပြောင်စင်မြောက်။ ထီးနှင့်လျောက်၏။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ပြီးပြန်အရောင်။ ကိုယ်လုံးလောင်းသား။ မုံပြောင်ပေါက်ကြီး။ ဇာနည်စီး၍။ ။(ဆင်ကြီးဟူလို၏။ ရတနာပြောင်မွန်။ ။မယားပြိန်းပြောင်။ မောင်နှမရင်း။ ။(မယားငယ်ဟူလို)။ ။ပါရမီခဏ်း။ စမ္မာပန်းလောင်။ ယဉ်ပြောင်တသင်း။ ။ခုနစ်ခွေချီရတု။ ။တပဲကိုယ်ပြောင်။ ငေါင်းအရောင်လျှင်။ လင်ထောင်လင်လန်။ ။(မစွမ်းမပြင်းဟူလို)။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ထင်းသွေပြောင်သို့။ ငါ့တောင်ငါ့ချောက်။ ။(သွေယောင်းသောထင်းချောင်း)။ ။နေမိနိက္ခမခဏ်း။ ။ဘေးကုန်အောင်ကို။ အပြောင်ညီစွာ။ ခြံသောခါ၌။ ဆုတောင်းခဏ်း။ ။အဖြူအနီ။ အပြောင်ညီလျက်။ ။(တညီတညွတ်ဟူလို၏။ ခွေးအပြောင်ညီ၏သို့ဟု

၍ ပြောဆိုလေ့ပြု၏။ ။ နေမိနိက္ခမခဏ်။ ။ ထွန်းပပြောင်ပြောင်။ ကြယ်များ
ဘောင်တွင်။ ချမ်းရောင်လွမ်းထ။ တာရိန္ဒသို့။ ။ (ထွန်းပသည်ဟူလို၏။ ။
သံဝရ။

အန်းမရ-အထောက်အလှမ်းမမှီ။ ။ ကြမ်းစွန်းသွားသော်။ ဘဝါးထောက်ချ။
အန်းမရ၍။ စင်ကျတုတ်ကွေး။ အနာပေး၍။ ။ ဆုတောင်းခဏ်း။

တွင်းကျင်း-ဖောက်ထွင်းနိုင်သောပညာရှိသည်။ ။ သင်္ကာလကင်း။ ။ တွင်းကျင်း
ကြိဘန်။ ။ သူ့ထက်လွန်၍။ ။ ဆုတောင်းခဏ်း။

သေဉ်မြေ-ဘူမိနက်သန်ရှိသောမြေ။ ။ ရပ်ထင်တလျှဉ်။ ။ မြေကြီးသေဉ်၌။ ။ တိုင်
စဉ်ဖြောင့်သန်း။ ။ မီးတားခန်းဟု။ ။ (ယခုအခါသိမ်ရှိသည်ဟုဆိုကြ၏။ ။ ရှင်
သီလဝံသတန်တားဦးတည်။

စုလျား-အပေါ်တင်ပုဆိုး။ ။ ပျော်ပျော်ပါးပါး။ ။ တောင်မြစ်သွားသော်။ ။ စုလျား
ပေါ်တင်။ ။ နီလွင်ကိုယ်ဝတ်။ ။ ဒုပတ်ကမ္မလံ။ ။ ဧကနံနှင့်။ ။ ဟတ္ထိပါလ။

ပါဝါရ-စုလျား-ဖြူစင်သောအဝတ်။ ။ ကပ္ပရူက္ခာ။ ။ ပဒေသာမှ။ ။ လွယ်ကာ
ဆွတ်ချ။ ။ ပါဝါရဟု။ ။ ဆွဆွထွားထွား။ ။ ဝတ်စုလျားလည်း။ ။ ဘူရိဒတ်ဇာတ်
ပေါင်း။ ။ (ဘူရိဒတ်အဋ္ဌကထာတွင် ပါဝါရကိုရှေးဆရာတို့ဘုံမတီးဟုအနက်
သမ္မန်တော်မူကြသည် ထိုသို့သမ္မန်သည်နှင့်အညီ နေဘုံခဏ်းတွင်။ ။ ယပ်မား
ဆောင်းထီး။ ။ ဘုံမတီးနှင့်။ ။ အုန်းကြီးပြောက်ထိုးဟုစပ်သည်။ ။ တောင်ငူမင်းဆို
မည်မျှလာသည်ချိသောရတုတွင်မူကား။ ။ ဖြူဆွတ်ခင်းနီး။ ။ မတီးပိတ်ပါး။ ။
ကိုယ်နှင့်ခြားလျက်။ ။ ဟုဘုံသဒ္ဓါကိုချ၍ မတီးပိတ်ပါးဟုစပ်သည်။ ။ သူ့အချို့
ကားရမတီးနှိုက် ရကိုချ၍ မတီးပိတ်ပါးစပ်သည်ဟုဆိုကြလေ၏။)

အဆောက်အအုံ-အရန်အကာသုံးရန်ဆောင်ရန်။ ။ ငြိမ်းအလျာဖြင့်။ ။ ရံကာ
ဆောက်အုံ။ ။ ထောက်ပံ့ကူသည်။ ။ တံချူသဘွယ်။ ။ ပါရမီခဏ်း။ ။ ရှာမှီး
ဆောက်အုံ။ ။ အဖြူအနီ။ ။ ပါရမီခဏ်း။

ပိတ်စပ်-ဂုဏ်သတင်းပျံ့နှံ့။ ။ပိတ်စပ်ချောင်းချောင်း။ ။ဂုဏ်နံ့လှောင်းလျက်။ ။ပါရမီခဏ်း။

အုန်အောက်-မသွေမမြန်းဆွေးမြည့်။ ။သီလပဇ္ဇာန်။ ။မိုးရွာဟုန်ဖြင့်။ ။မအုန်မအောက်။ ။သွေချောက်လှမ်းမာ။ ။သဒ္ဓါမျိုးစေ့။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။အိုရွမ်းသေပျောက်။ ။ဤမျှလောက်သား။ ။အုန်အောက်ခန္ဓာ။ ။သတ္တဝါကို။ ။ပုပ်သိုးညှီနံ့သောခန္ဓာဟူလို။ ။ပါရမီခဏ်း။

ဖြန်းတော-လျင်မြန်။ ။ဝီပြင်မုဇ္ဇာန်။ ။ရွှေငှက်တွန်သို့။ ။လျင်သန်ဖြန်းတော။ ။ငါ့သဘောကို။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။ချက်ခြင်းလျင်ဆော။ ။ဖြတ်စိမ့်သောဟု။ ။ဖြန်းတောခြမ်းသံ။ ။အလျင်တဆော ခြိမ်းမောင်းသည်။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။မက်မက်မောမော။ ။မြန်းတောလက်သည်။ ။လှအံ့ရည်သည်။ ။အကြမာလင့်တွေ့လျှင်ပင်လှစားသံသည်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ပန်းလည်-စက်။ ။တိတိဝန်းရှည်။ ။ပန်းလည်လှည့်သို့။ ။စက်လည်သကဲ့သို့။ ။သံဝရ။ ။မေရုဗဟို။ ။မြင့်မိုရ်ဦးကိုင်။ ။ပန်းလည်တိုင်ကို။ ။ကြွိုင်ခိုင်စွာနိုး။ ။မြင့်မိုရ်ဟူသောစက်တိုင်။ ။သုံးထောင်မျိုးဆိုရတု။

သစ်ဆင်း-တော်သလင်း။ ။ဝါဆိုဝါခေါင်။ ။ယဉ်ဘောင်သစ်ဆင်း။ ။တော်သလင်းနှင့်။ ။သတင်းကျွတ်သော်။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။နဒီဘင်။ ။သစ်ဆင်းရင်သော်။ ။(ဤနှစ်ပုဒ်နှိုက်။ ။ရင်ဟူသည်ကား။ ။စီရင်သည်ဟုဆိုသည်။ ။နဝဒေးဆို။ ။အံ့မူးပေးရာချီရတု။

ဇနီး-မယား။ ။စမ္မာယံမွေလျော်။ ။ပျော်မငြီးသား။ ။ဇနီးအိမ်ရှင်။ ။မျိုးလွန်ကြင်ကား။ ။ရွှေဟင်္သာပျို။

မောင်နှံ-လင်မယား။ ။နှစ်ပါးတူစံ။ ။မောင်နှံမကင်း။ ။ထီးနှစ်စင်းနှင့်။ ။ရွှေဟင်္သာပျို။

လင်းမှီး-လင်မယား။ ။သားမရှိကြီး။ လင်းမှီးစုံကာ။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ဥချိုး
တင်ကျိုး။ ဘုံမတီးနှင့်။ လင်းမှီးမဝေး။ ။နေမိတောထွက်ခင်း။

တော်လှန်-ကျွန်အဖြစ်ကလွတ်။ ။ဘဝစုန်ဆန်။ သေးမင်းကျွန်မှ။ တော်လှန်
မင်းစစ်။ မဖြစ်ချေမိ။ ငါ့ဝန်ရှိဟု။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

လျင်ခုပ်-အလျင်အမြန်။ ။မှီထလျင်ခုပ်။ ကျွန်ုပ်လိုက်လိမ့်မှန်ပြီတည်း။ ။
ဟတ္ထိပါလ။ ။ရောက်လွယ်စေမှု။ တည့်တည့်ရှုလျက်။ လျင်ခုရက်ရက်။ မြစ်
တဘက်သို့။ ။သဘောအတူတူပင်တည်း။ ။ပါရမီခင်း။

ကျော့ကျည်း-ပျင်းရိ။ ။ကိုယ်သရည်း၍။ ကျော့ကျည်းနေမှု။ ထိုသသူကို။
လူတွင်လူယုတ်။ ။ရွှေဟင်္သာပျို့။ ။ရှင်ဖြူကျော့ကျည်း။ လေးပါးတည်းသော်။
လျော့လျည်း မအပ်စွာသောတည်း။ ။ပါရမီခင်း။ ။လူခရီးသို့။ မှီးလေတ
ဘန်။ ကျော့ကျည်းပြန်မှ။ စိုးရိမ်ရသို့။ ။ဆုတောင်းခင်း။

ထက်ချည်း-ယိုယွင်းပျက်စီး။ ။အောက်ဟင်းလင်းဖြင့်။ ကျယ်ဝင်းထက်ချည်း။
ယိုသောနည်းလျှင်။ ။ပါရမီခင်း။ ။မရဗျာဒိတ်။ ထက်ချည်းပိတ်၏။ ။ပါရ
မီခင်း။

ယရည်း-ဆင်ထိန်း။ ။ထိန်းမှတ်ကျင့်နည်း။ ယရည်းဘွယ်ရာ။ သေစာပွဲရင်။
ကိုးကွယ်တင်မှ။ ။ရတနာပြောင်မွန်ဘွဲ့။ ။ယရည်းမထိန်း။ တောဆင်မိန်းသို့။
ကလိန်းကလက်။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။နောင်လာစောင့်စည်း။ ကွပ်တိုင်းသည်း
လျက်။ ယရည်းပိုက်ယှဉ်။ တောဆင်ယဉ်။ ။ငရဲခင်း။ ။(ဆရာတို့လည်း။
ဟတ္ထိပါလော။ ဆင်ထိန်း။ ယရည်းလည်းဟူ။ ဟူ၍အနက်သမ္ပန်တော်မူကြ
သည်)။

နှစ်ထောင်း-အားရဝမ်းသာ။ ။နှစ်ထောင်းဝမ်းသာ။ ငါလည်းကောင်းချီး။ ပေး
ခဲ့ပြီးမှ။ ။ရွှေဟင်္သာပျို့။ ။ဆွေမျိုးတော်ဟောင်း။ ငါနှင့်ပေါင်းက။ နှစ်
ထောင်းဝမ်းသာ။ ။သုဝဏ္ဏသျှံသစ္စာခင်း။

စိတ်ရင်းကျည်-ယွင်းယွံသည်(စိတ်ရင်းကျည်ဟု တသတ်နှင့်ရှိကြသည်များ
၏)။ ။သဒ္ဓါမစင်း။ စိတ်ရင်းကျည်သည်။ ။တာရှည်သွေးတုံတုံတည်း။ ။
ဟတ္ထိပါလ။ ။သတင်းမတည်။ စီးရင်းကျည်အံ့။ ငါသည်သူမွန်။ ဉာဏဝန်
လျှင်။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

ဥတေး-တံခါး။ ။နိဗ္ဗာန်ဥတေး။ ဝင်လေမြီးသား။ မလွဲဖြစ်တမ်း။ ။ပါရမီခဏ်း
။ ။ဝင်တော်မူမြီး။ သဘင်ပွဲတည်း။ ဥတေးဘွင့်လား။ ။ရွှေတံခါးဖြင့်။ လွှား
လွှားမင်းဖြူ။ ။နေမိဘုံခဏ်း။ ။ငယ်သူနှလုံး။ မရုံးနိုင်ပဲ။ ဝတေးကျည်း
ချောင်။ ကိုယ်ရှောင်ကျိုဝင်။(ဝတေးကျည်ရှောင်။ ဥတေးပင်ဖြစ်သည်။ ဥကို ဝ
ပြု၍ ဝတေးရှိလေသည်)။ ။နေမိဘုံခဏ်း။

တိုးတည်-အနီးအပါး။ ။သစ်သီးအမည်။ သစ်မြည်စည်လည်း။ တိုးတည်အ
ပါး။ ။ရှေ့တော်ထား၏။ ။သစ္စာခဏ်း။ ။ပိုးစည်ကြိုးတို့ခွဲမည်လော။ ။မိုးစည်
ကြိုးတို့ခွဲမည်လော။ ။တိုးတည်ကူးတို့ခွဲမည်လော။ ။ရေဝှောင်ထွေးဆို၊ ရွှေ
နန်းကလျှင်။ ။နောင်လတ်နောင်ကြီး။ တိုးတည်နီးလျက်။ ။အပြီးစကား။ ။မဆို
အားခဲ။ ။သံဝရ။

ပလုတ်ပလောင်း-နှစ်ထောင်းအားရလုတ်ပြည့်လုတ်ဝန်းစားသောက်။ ။ဆို
ထောင်းဖြစ်ယုတ်။ ။ဟင်းရွက်ပြုတ်မျှ။ ။ပလုတ်ပလောင်း။ ။ဝမ်းခေါင်းပြည့်ဝ။
။ပြာဋိဟာခဏ်း။

တသက်လျာ-အစိုးတပိုင်တခဏ။ ။သတင်းမဲ့ပါ။ ။တသက်လျာလျှင်။ ။ရံခါ
မအား။ ။သူ့ရထားကို။ ။ငှား၍ဖို့ပို့။ စီးသည်တို့ဖြင့်။ ။နေမိဘုံခဏ်း။

ဟုပ်စား-လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်သောဒါးမြ။ ။ညဉ့်ငှက်တအုပ်။ ။ပြင်းဟုပ်မဝံ့။
။သံဝရ။ ။(ညဉ့်ငှက်မှာ-သူခိုး။ ။ပြင်းဟုပ်မှာ ဒါးမြဟူလိုသည်။ ။ဓမ္မသတ်
ဆရာတို့လည်း သူကိုဟုပ်စားသော်-ကျွန်လျော်စေဆိုစကုန်၏)။

တွေးတောသင်-ဆင်ခြင်နှိုင်းဆ။ ။တောမင်းသီဟ။ တိုင်းတွဆင်ခြင်။ တွေး
တောသင်၍။ နားဝင်ဆုမွ။ နေထိုင်ကြသို့။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။

လွတ်-ပေးလှူပူဇော်။ ။ဝိဇယစေတီ။ သိရီရတနာ။ လွတ်သောခါဟု။ ။(ဤ
စကားအကျယ်ကို ရာဇဝင်သစ်နှိုက်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ)။ ။ဘူရင်နှမတော်ဧချင်း။

ဟုတ်လေးတမတ်-မလောက်မစား။ မခံငြားပြု။ ။ရမ္မက်လျှော်ဆေး။ သူမြတ်
ရေးကို။ ဟုတ်လေးတမတ်။ ကဲ့ရဲ့တတ်၏။ ။ယခုအခါ ဟုတ်လေးမတ္တဟုဆို
စကြ၏။ ။ငရဲခဏ်း။

သည်လျာ-မယားဟော။ လင်ဟော။ ။အိမ်သူသည်လျာ။ မိသူဇာကို။ နတ်
ရွာရောက်အောင်။ ။(မယားဟော)။ ။နေမိနိက္ခမခဏ်း။ ။ချစ်ဘက်သည်လျာ။
ရှာတပြီးကား။ အထီးကျန်စွာ။ အကြင်ငါလည်း(လင်ဟော)။ ။ဘူရိဒတ်
လင်္ကာ။

သည်မျိုး-မယားဟော။ လင်ဟော။ ။စုပုံမြတ်နိုး။ မိသည်မျိုးလည်း။ တန်ခိုး
ကျော်ထင်။ မင်းလုလင်သို့။ ။(မိန်းမဟော)။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။
မယ်တော်စောလှ။ ငါ့ရှင်မကို။ ငါ့ဘမင်းစိုး။ ကြင်သည်မျိုးနှင့်။ ငါ့ဘိုးတော်
ရင်း။ ။(ယောက်ျားဟော)။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။ကြင်စုံသည်မျိုး။
ဝမ်းတော်ဖြိုးလျက်။ ။ကောင်းကျိုးကုသိုလ်။ ။(ယောက်ျားမိန်းမနှစ်ပါးဟော)။
။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။

သည်ပင်-မယားဟော။ လင်ဟော။ ။မောင်တကျိပ်စင်။ ရှိလှည့်ကျင်လည်း။
သည်ပင်မစုံ။ ကိုယ်တည်းတုံသော်။ ။(ယောက်ျားဟော)။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေ
ဋ္ဌေးခဏ်း။ ။သက်တူကျွမ်းဝင်။ မျိုးသည်ပင်နှင့်။ ကြင်လည်းမရဲ့။ ။(မယား
ဟော)။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။စမ္မာယံသာရွှင်။ ရှေးအသွင်သို့။ သည်ပင်နှစ်
ဆွေ။ သွားတတ်လေအံ့။ ။(လင်မယားဟော)။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။
(ဆရာအချို့ကားသည်ပင်ဟူက ယောက်ျားကို ဟောသည်ဟုဆိုစကြကုန်၏)။

သည်ရင်း-မယားဟော။ ။မျိုးမွန်စိုးမင်း။ ငါ့သည်ရင်းလည်း။ အခြင်းအရာ။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။မာဃနတ်မင်း။ သက်လုံးနှင်းသည်။ သည်ရင်းမြောက်သား။ မိဘုရားက။ ။(မယားဟော)။ ။နေမိနိက္ခမခဏ်း။ ။(မနွဲယှဉ်ခြင်း။ သုံးသတင်းနှင့်။ သည်ရင်းနောင်ထူး။ မကျွမ်းဖူးတည့်။ ။(လင်ဟော)။ ။မင်းနဝဒေးဆိုယိုးဒယားတောင်ချီ။

ဆွေသည်-မယားဟော။ လင်ဟော။ ။မြေတာဝေးရှည်။ ရှမ်းရပ်ပြည်သို့။ ဆွေသည်ရဲခေါင်။ ကျိုင်းဆင်းဟောင်လျှင်။ ။(ယောက်ျားဟော)။ ။ညက်သွယ်ကြည်သည်။ ဆွေသည်မျိုးရှည်မှာတော့၏။ ။(မိန်းမဟော)။ ။ငင်းဆိုနှစ်ဟူလှဘွယ်ချီ။ ။ထိုနတ်ပြည်နှိုက်။ ဆွေသည်နှစ်စုံ။ ဖြာလှာတုံက။ ။(လင်မယားဟော)။ ။နေမိဘုံခဏ်း။

စစ်တလေး-တမ်းခွန်။ ။သုံးတိဖွေးဖွေး။ စစ်တလေးဖြူးဖြူး။ သောက်ရှူးကြယ်ဟန်။ ရဲတမ်းခွန်နှင့်။ ရဲမာန်လထောင်။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။ နခေါ်နချည်-အောင့်သီးအောင့်သက်။ အမျက်မူသဖြင့် စနောင့်စနင်းရှိ၏။ ။အိမ်ရှင်နှိုးဆော်။ လုပ်ကြံသော်လည်း။ နခေါ်နချည်။ ပရည်သောက်နှမ်း။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။

ပုရစ်-ညွန့်ဖူးပွင့်ပုံတို့၌။ အတွန့်တွန့်ချပ်သေးပပ်ပေး။ ။ခုနစ်ခွေလျှင်။ ပုရစ်ပြေစင်။ စုလစ်ရွှေစင်။ ။မင်းဇေယျာရန္တမိတ်ဆိုအချီ။ ။ရွက်ဟောင်းပြုတ်လည်း။ ကျေးနပ်ဖူးသစ်။ ပုရစ်ရင့်ပြန်။ ညောင်းနုလှန်က။ ။နဝဒေးဆို။ သင်နှစ်ရက်နေ့ချီ။ ။မကျန်စုံကင်း။ ကြွင်းသို့မထင်။ ညွန့်ရှင်ရဲရဲ။ စင်လဲးတွန့်သစ်။ ပုရစ်ပြေစ။ မြရရတိ။ ။မလွမ်းသာသူချီရတု။

ကန်တောင်-လယ်ဦးထိပ်ကတဘက်ဆည်ကန်။ ။မြစ်ဝင်ရေလောင်။ ကန်တောင်စပါး။ ပျိုးသောလားဟု။ ။သံဝရ။ ။(အချို့သူတို့ကား ကန်တောင်စပါးကိုယူကြ၏။ ကောက်လျင်ကောက်ကြီးမဆို စိုက်ပျိုးလိုသမျှစပါးတို့ကို

စိုက်ပျိုးသည်ဟုဆိုလိုသည်။ အချို့သောအရပ်မှာ တဘက်ဆည်ကန်ကို ကန်
တောင်ခေါ်ကြ၏။ အချို့အရပ်မှာ။ ကန်သာမညသာခေါ်ကြ၏။)

မျက်ရည်ချူ-မျက်ရည်ယိုသည်။ ။ရင်သွေးကျနပ်တူမော၏။ သွယ်ဖြာမျက်
ရည်ချူမော၏။ ။မင်းနဝဒေးဆိုမနော်ပျို့။ ။မျက်ရည်မချူ။ နေတော်မူလျက်။
စိတ်ဖြူဖြောင့်တန်း။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။နင်းနှင့်အ
တူ။ မျက်ရည်ချူသည်။ ။ငိုယူတရှိုက်မက်မက်တည်း။ ။သုဝဏ္ဏသျှံသေဋ္ဌေး
ခဏ်း။

မတကာ-မတော်မသင့်သောအပြုအမူ။ ။ယခုမှသာ။ မတကာသည်။ ကြမ္မာ
နတ်ဆိုး။ မျက်စောင်းထိုးသို့။ ။သုဝဏ္ဏသာမသေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။မူးလည်းမူးမော်
။ ကိန်းစက်ပျော်ခဲ့။ မတော်မတကာ။ ဖြစ်လေရာလည်း။ သေခါဆုံးသော်။ ။
သုဝဏ္ဏသာမသစ္စာခဏ်း။ ။ငါမင်းကျော်လည်း။ မတော်မတကာ။ ကြမ္မာသွေး
ဆောင်။ ခံရယောင်သို့။ ။ငရဲခဏ်း။

တီးတောင်း-အထောင့်အကွေ့မော်ယွန်းထွက်သည်။ ။အကိုယ်လျောင်းလျောင်း။
ရေမိကျောင်းတို့။ တီးတောင်းကမ်းပါး။ ကြောက်ခန့်ငြားသို့။ ။သုဝဏ္ဏသျှံ
သေဋ္ဌေးခဏ်း။ ။(ယခုအခါ ဝိသဇ္ဇနီနှင့်မခေါ်။ အမြစ်ထေ့သေနှင့်တီးတောင့်
ဟုပြောဆိုခေါ်ဝေါ်ကြ၏။)

စကားဖ-အလိုရှိသည့်စကားကို သူတထူးပြောလျှင်။ စကားပျောက်အောင်
စကားတပါးချပ်၍ပြောသည်။ ။သူမြတ်အားကို။ တရားမရ။ စကားဖ၍။ အာ
စန္တတ်ချီ။ ။ငရဲခဏ်း။ ။အချို့အရပ်နှိုက် စကားဖာသည်ဟုအာသရနှင့်ယှဉ်၍
ပြောဆိုသုံးစွဲကြ၏။)

စံနံ-စပါး။ ။ခွန်နက်မဖြိုး။ လုံးပိုးစံနံ။ သီဖျင်းခွံသို့။ မစံစမာ။ လှူချမ်းသာ
ကို။ ။(လုံးပိုးထိုးသောစပါးကဲ့သို့။ ။ပါရမီခဏ်း။

သရောင်း-ဆွေးမြေ့သွေ့ရောင်း၍ မစေ့မစပ်ဆိုးပြတ်သည်။ ။မစီးနင်းကောင်း။ ဆိုးရွားဟောင်း၍။ သရောင်းသွင်သွင်။ ကမ်းမေးတင်လျက်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

တန်ထွာ-ဓမ္မတာသဘော။ ။နတ်ပေါင်းညီညွှာ။ တောင်းပန်ထွာသော်။ တန်ထွာငါးခု။ ရှုလတုံလျှင်။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။ဘုရားတန်ထွာ။ ဓမ္မတာဖြင့်။ တကာတို့ကို။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။သင်တို့တကာ။ တန်ထွာမြဲထုံး။ ရှေးကျင့်ဆုံးဖြင့်။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။(ဆရာအချို့ကားအငယ်အနိမ့်ဟုဆိုလေ၏)။

သူလှောင်-သူခိုးသူဂုဏ်စသောသူယုတ်မာ။ ။ကြပ်ကြပ်လနှောင်။ တပ်တွင်းလောင်သည့်။ သူလှောင်ခိုးသား။ ဟင်းမျိုးစားကို။ ။ဘုံခဏ်း။ ထိုယင်းသူလှောင်။ အနာလောင်အား။ ပြစ်များကြီးသို့လခွေတည်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

တောင်မြစ်-တောင်မြောက်။ ။ပျော်ပျော်ပါးပါး။ တောင်မြစ်သွားသော်။ စုလျားပေါ်တင်။ နီလွင်ကိုယ်ဝတ်။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။ခပ်နဲ့ထွက်သံ။ တောင်ကြိုမြစ်နဲ့။ မတုံမစား။ နတ်ကြောင်းမှားလျက်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။(တောင်ကြိုမြောက်ကြိုအချွတ်ချွတ်အယွင်းယွင်းနှင့်နတ်ကြောင်းမှားလေ၏ဟုဆရာတို့မိန့်ကုန်သည်)။

မခိုင်းမမျဉ်-အဆီးအတားမရှိ ထိုးထွင်းထောက်ချင့်နိုင်သောပညာ။ ။နှုတ်နက်ဆိုတိုင်း။ သံနှယ်ဆိုင်း၍။ မခိုင်းမမျဉ်။ ဒါးကောင်းရည်သို့။ ထိုစဉ်ခဏ။ အမြွက်ပြက။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။မပိုက်မယဉ်။ ခိုင်းမျဉ်မရှိ။ ဒိဋ္ဌိမိစ္ဆာ။ တဏှာအငြစ်။ ခွါကံမြစ်လျက်။ ။၎င်းဆုတောင်းခဏ်း။ ။(ရှေးဆရာတို့လည်း နိဗ္ဗေမိကပညာကို အခိုင်းအမျဉ်မရှိသောပညာဟုမြန်မာပြန်တော်မူကုန်၏)။

တပ်ဖြေ-တပ်စွမ်းချစ်ခင်သည်။ ။အလွန်ငြစ်ငြမ်း။ အချစ်သွမ်းကို။ ဝမ်းမျှဖြေတပ်။ ရှိအပ်သလော။ အာသဝေါမှ။ မနောငြစ်ကြေ။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်

ပေါင်း။ ။နိရာလယ။ တောင့်တတပ်ပြေ။ မရှိမြေတည့်။ ရသေ့တို့အား။ လူ
ဝတ်စားနှိုက်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ရှင်ဖြူရသေ့။ လွန်သိမ်မွေ့လျက်။ ချစ်
ပြေလွန်တိမ်းတတ်သတည်း။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

ပြုပ်-ဖွပ်လျှော်။ ။ရေကြည်လျှော်ပြုပ်။ နှလုံးဖွပ်၍။ လုပ်လုပ်စင်ဖြူ။ ။ဘူရီ
ဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။အိုင်ကောင်းသီတာ။ ဌာဂံမာဉ္ဇ။ ပြုပ်ကာလက်မွန်။ ခဏ
ဝန်ဖြင့်။ စင်တန်ကောင်းစွာ။ ။ပါရမီခဏ်း။

မျက်မှောင်-လက်ပြန်ချည်။ ။ကြိုးပူးမျက်မှောင်။ မင်းသို့ဆောင်သည်။ မောင်
သူခိုးအား။ လွတ်စေသားဟု။ ။ဘုံခဏ်း။ ။ကြိုးပူးမျက်မှောင်။ ခြည်၍လောင်
သား။ အိမ်ထောင်အလား။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ရှေးဆရာမြတ်တို့လည်း။ ပထာ
ဗဟံကိုမျက်မှောင်ဖွဲ့သည်ဟုပြန်တော်မူကြကုန်၏။

သောင်း-အဖျင်းမမာ။ ။မသိမ်မဖျင်း။ လုပ်လက်တွင်းနှိုက်။ မျိုးမြင်းမဖျင်း။
အယွင်းယွင်းလျှင်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။

စဲးတန်း-သောင်မြိတ်စဲးတန်း။ ။ပေါ်သစ်တန်းလူ။ သဲကမ်းဖြူထက်။ အတူ
ယှဉ်စုံ။ ။ပြည်စုန်မော်ကွန်း။ ။ခုံပြင်စင်ဖြူ။ စဲးတန်းလူထက်။ လွတ်ကူမညို။
ဖြစ်စေလိုက။ ။ဘုံခဏ်း။ ။(ယခုအခါစဲးတန်းကို၊ ညကာရန်နှင့်စည်းတန်းဟု
ခေါ်ဝေါ်ကြ၏)။

ကျည်နဲကျည်နူ-နေ့ဖြည်းကြာတင်သည်။ ။အုံစဉ်မှက်ရဲး။ ကိုက်ဆွပ်ခဲးလျက်
။ ကျည်နဲကျည်နူ။ ကြာသည်တူလျှင်။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။မှက်ခြင်လခဲး။
နေ့ဖြည်းနွဲးက။ ကျည်နဲကျည်နူ။ အဖျင်းတူသား။ လျစ်လျူတိမ်းပါး။ ။ပါရ
မီခဏ်း။

ကြိမ်း-ပင်ပန်းသည်။ နာကြင်သည်။ ကြောက်လန့်သည်။ ။ညွတ်ခွေတိမ်း
ရိမ်း။ ပန်းရှာကြိမ်းသည်။ တောင်တိမ်းကဲ့သို့ညွတ်ကာသော။ ။ရှင်သံကိုဆို။
သာလွတ်ထွတ်တင်။ ။ခြေခြင်းထူးပွတ်။ ထည့်ခတ်ကြိမ်းကြိမ်း။ နှောင်အိမ်

ငြိမ်းနို့ကံ။ ။ပါရမီခဏ်း။ ။ကြောက်မက်လန့်ကြိမ်း။ သိကြားခြိမ်းလည်း။ မ
တိမ်းမပြီ။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။ပါသည်ခပ်သိမ်း။ ရရုံချိမ်း၍။ ကြိမ်း
အောင်ရစ်ဝဲ။ ခိုးစဉ်းလဲးလျှင်။ ။ကြောက်လန့်အောင် ခြိမ်းသည်ဟုလို၏။ ။
ဆုတောင်းခဏ်း။

နဝေနစည်း-နုလုံးမသာနာကြင်၏။ ။ပျိုတို့တတွေ။ အောက်မေ့ချေသော်။
နဝေနစည်း။ နုလုံးကြည်းခွဲ။ ချည်းချည်းပျံ့ပျူး။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။
(ရှေးသတ်ညွှန်းဆရာကား နားမှာနှောင်သကဲ့သို့ရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်လေ၏။)

ပတ်လျ-လုလင်ပျို။ ။ဆယ့်ခြောက်နှစ်စင်။ တွက်ကျုံးဝင်လျက်။ လုလင်ပတ်
လျ။ ယခုမှလျှင်။ ။ဟတ္ထိပါလ။ ။(သူဟောင်းတို့လည်းအထီးဆိုသော် အမ။
အမဆိုသော်ပတ်လျဟုဆုံးဖြတ်လေ၏။)

ကမ်းတောင်း-ကမ်းပါး။ ။တပေါင်းအိုဘွဲ့လသာ၏။ ကမ်းတောင်းပျိုပွဲကျလာ
၏။ ။ရှင်နှောင်းညိုလဲကမှာ၏။ ။ဥက္ကာပျံ့ဆို။ မယ်ဆွတ်လွတ်စွ။ ။ရေရှင်
ကမ်းတောင်း။ ချောင်းမြောင်းစီးဝှန်။ ရေတမ်းခွန်လည်း။ ။ဘုံခဏ်း။

ကြည်းကြည်း-ရွန်းရွန်းရွင်ရွင်။ မျက်နှာပြင်လည်း။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း။ ။
တင့်တယ်ကြည်းကြည်း။ သင့်ရုံတီးက။ ခမည်းမယ်တော်။ လူဘော်စံဦး။ ။
ဆုတောင်းခဏ်း။ ။ပြည့်စုံတွင်ချည်း။ ဖြည်းမျှည်း၏။ ကြည်းကြည်းကြက်
ကြက်။ မြကျောက်စက်ဖြင့်။ ။ဘုံခဏ်း။ ။ကြည်ထွေကြည်းကြည်း။ အံ့ဘွယ်
ချည်းလျှင်။ နက်မည်းမြူနည်။ ။ဂါထာ(၆၀)။

စိန်းလိန်းတင်လင်-မျက်မှောက်မျက်မြင်။ ။ဘုန်းကြီးမဟိန်း။ ရှင်လေးသိန်း
နှင့်။ စိန်းလိန်းတင်လင်။ မျက်မြင်ထစ်ထစ်။ မနှစ်မရှား။ ညွန်တွင်သွားသား
။ ။ဆုတောင်းခဏ်း။ ။(ဆရာအချို့ကား။ မနှစ်မရှား။ ညွန်တွင်သွားဟူသော
စကားကိုမြင်၍။ စိန်းလိန်းတင်လင်ကား။ မနှစ်မရှားဟုလိုသည်ဟုဆိုလိုလေ
သည်။ မနှစ်မရှားကား မလျောက်မပတ်ဟုလိုသည်။ ။ထို့ကြောင့် ရှင်တေ

ဇောသာရဆရာသည်။ မစဉ်တရစ်။ မနှစ်မရှား။ ကျွန်ထင်းပါးသို့။ စကားထက်မြက်။ ညီပေလျက်ဟု။ ထစ်ကြူးမြည်၍ချီရတုတွင် စပ်ဆိုသည်။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းတွင်လည်း။ ဗြဟ္မာနတ်စစ်။ သိသည်ဖြစ်မှု။ မနှစ်မရှား။ ငါ့ချစ်သားကို။ အားပါးမနာ။ မသာမကြည်။ ပြုဘိသည်ဟု။ ဆိုသည်ကိုထောက်၍။ ဆုတောင်းခမ်းတွင်။ မနှစ်မရှားနှင့်ညီညွတ်သတည်း။)

နုရား-ကြောက်ဘွယ်ဘနန်း။ ကြောက်လိမမန်းဟူသကဲ့သို့ ကြောက်ကြိမ်း၏အယှဉ်မျှသာအနက်မရှိဟု ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ။အသက်ဦးထိပ်။ ထားလျက်နိပ်သည်။ သေသိပ်ကြောက်ကြိမ်းနုရားတည်း။ ။ဆုတောင်းခမ်း။ ။(နုရာသဒ္ဒါသည် လူကို ဟောသည်ဖြစ်၍။ နုရာဟူလိုသည်ဆိုစကြ၏။ ထိုစကားကို ပညာရှိတို့မနှစ်သက်)။

မိုးနှောင်းသံထင်-ဘုန်းတန်ခိုးအာဏာနှင့်ပြည့်စုံသောသူတော်သူမြတ်။ ။လိုမယ်လိုတောင်း။ စုံစေ့ကောင်း၏။ မိုးနှောင်းသံထင်။ ဤတွင်မေ့ကျန်။ သည်မှလွန်သော်။ မထွန်မြေအား။ ကြီးချေးမှားသို့။ ။ဆုတောင်းခမ်း။ ။(ဤအရာ၌။ မိုးနှောင်းသံထင်ကား။ ဒီပင်္ကရာဘုရားဟူသတည်း။ ဤစကားမျိုးကို။ သက္ကရာဇ်ခုနစ်ရာကျော်ရှစ်ရာတွင်းက ကျောက်ရေးဆရာတို့သုံးစွဲဆိုရိုး။ လေးစမူကြ၏)။

ယူးယူး-ထိလုလု။ ။ဦးချိုစူးစူး။ ငါ့ခေါင်းဦးနှိုက်။ ယူးယူးနင်းလု။ ရပ်ရှုပြီးသော်။ ။ပါရမီခမ်း။ ။ဆင်ရာမကိုက်။ ရှင်တော်ရိုက်ဟု။ ထိဆိုက်ယူးယူး။ မိုးညွန့်ဦးဝယ်။ ။တောင်ငူမင်းဆိုခေါင်ထွတ်ဆတ်ခါ။ ။

ပလေးပလာ-မရည်မင်မလေးမလောက်ပြက်ပြယ်သမှုပြုသည်။ ။ကျိုးနွံလုပ်ကျွေး။ အတွင်းခွေးကို။ ပလေးပလာ။ တို့ရှင်မှာသို့။ ဘယ်စာစေလိုက်တုံသည်။ ။ဘူရိဒတ်လင်္ကာ။ ။

တွင်းသင်းမင်းကြီး ပေါရာဏကထာကျမ်း ပြီးပြီ။

